

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

KL

FRISKOLERNE

Danmarks Private Skoler
grundskoler & gymnasier

Foreningen af
Kristne Friskoler

Bliv skarp på lovgivning i samarbejdet mellem privat- og friskoler og den kommunale forvaltning

Vejledning til ledelse på privat- og friskoler og den kommunale forvaltning

Indhold

Hvorfor denne vejledning?	3
Bliv klogere på lovgivning inden for 15 områder	4
Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR)	5
Specialundervisning	7
SSP-samarbejde	10
Underretningspligt	12
Anbringelse uden for hjemmet	15
Modersmålsundervisning	16
Særlige tilbud om grundskoleundervisning til visse tosprogede elever	17
Barnets sundhed	18
Skolens forpligtelser i forhold til videregivelse af oplysninger om undervisningspligtige elever	20
Overgang fra daginstitution til skole	22
Overgang i forbindelse med skoleskift	28
Overgang fra skole til ungdomsuddannelse	31
Skoletransport og buskørsel	35
Kommunale tilskud	36
Forældrenes tilsynspligt, herunder kommunal udpegning af tilsynsførende	38

Kolofon:

Publikationen er udarbejdet af Rambøll Management Consulting for Børne- og Undervisningsministeriet, Kommunernes Landsforening og de frie grundskolers foreninger

ISBN nr.: 87-603-3297-2

Grafisk tilrettelæggelse: Mette Gregersen

Februar 2020. 2. udgave August 2021

Denne publikation kan ikke bestilles. Der henvises til webudgaven.

Publikationen kan hentes på: www.uvm.dk

© Børne- og Undervisningsministeriet, Styrelsen for Undervisning og Kvalitet

Hvorfor denne vejledning?

Denne vejledning er målrettet kommunalt ansatte på børne- og ungeområdet samt ledelse på privat- og friskoler. Denne vejledning er tænkt som et opslagsværk, der giver indblik i eksisterende lovgivning, ansvar og forpligtelser i forhold til samarbejdet mellem privat- og friskoler og kommunale forvaltninger på en række områder, særligt i forhold til samarbejdet om sårbare børn og unge.

Grundskolen har stor betydning for børns og unges liv, udvikling og trivsel. Både folkeskoler, privatskoler og friskoler skal styrke elevernes læring, alsidige udvikling, demokratiske dannelse og forberede dem til at leve i et samfund med frihed og folkestyre. Det er derfor afgørende, at der både nationalt og lokalt gives gode rammer for grundskolerne, så det er muligt for forældre, ledere, lærere og pædagoger at samarbejde om børns og unges skolegang.

For sårbare børn og unge, elever i overgangen fra dagtilbud til skole eller ved skoleskift kan et velfungerende samarbejde mellem grundskoler og den kommunale forvaltning bidrage til at sikre, at alle elever får de bedst mulige forudsætninger for at lære og trives.

I Danmark er der en stærk tradition for privat- og friskoler. I skoleåret 2018/19 gik ca. 18 pct. af eleverne i grundskolen således i en privat- eller friskole. Privatskoler og friskoler har på samme måde som folkeskoler et ansvar for at sikre det enkelte barns trivsel, udvikling og læring, ligesom friskoler og private grundskoler skal gennemføre en undervisning, der står mål med undervisningen i folkeskolen. Kommunerne har stadig en rolle og et ansvar i forhold til at understøtte, at alle børn og unge trives og lærer i det skoletilbud, de er indskrevet i.

Der er imidlertid lokale forskelle på samarbejdets form, indhold og kvalitet på tværs af kommuner og privat- og friskoler. Samtidig har parterne ikke altid et tilstrækkeligt kendskab til deres forpligtelser i forhold til deres samarbejde om elevers læring og trivsel. Den eksisterende lovgivning sætter rammerne for parternes forpligtelser i samarbejdet, mens der i praksis er mulighed for, at kommuner og privat- og friskoler finder egne lokale løsninger på det gode samarbejde.

Derfor har Børne- og Undervisningsministeriet, KL og de frie grundskolers foreninger (Danmarks Private Skoler, Friskolerne og Foreningen af Kristne Friskoler) ønsket, at der udarbejdes en vejledning om de gældende regler for samarbejdet. Vejledningen skal bidrage til at styrke samarbejdet mellem privat- og friskoler og kommunal forvaltning gennem øget kendskab til krav og lovgivning.

Ud over vejledningen er der også udarbejdet et inspirationskatalog med det formål at styrke samarbejdet mellem privat- og friskoler og kommunale forvaltninger gennem inspirerende og motiverende eksempler fra praksis.

Vidste du, at...

Der findes godt 550 friskoler og private grundskoler i Danmark. 18 pct. af eleverne i grundskolen går i dag i en privat- eller friskole. Det er forældrenes valg, om barnet skal indskrives på en privat- eller friskole, og her kan undervisningspligten opfyldes.

Bliv klogere på lovgivning inden for 15 områder

Vejledningen sætter fokus på samarbejdet mellem privat- og friskoler og den kommunale forvaltning i forhold til krav, lovgivning og regler inden for 15 områder, som er særligt relevante i forhold til samarbejdet om sårbare børn og unge, overgange samt rammer og vilkår. Vejledningen er derfor ikke en udtømmende liste i forhold til al lovgivning af betydning for samarbejdet mellem privat- og friskoler og kommunale forvaltninger.

Vejledningen er udarbejdet som et opslagsværk, hvor du kort og præcist kan få afklaret, hvilke krav og hvilken lovgivning der gælder for henholdsvis privat- og friskoler og den kommunale forvaltning inden for følgende 15 områder:

- Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR)
- Specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, støtte og hjælpemidler
- SSP-samarbejde
- Underretningspligt
- Anbringelse uden for hjemmet
- Barnets sundhed
- Skolens forpligtelser i forhold til videregivelse af oplysninger om undervisningspligtige elever
- Modersmålsundervisning
- Særlige tilbud om grundskoleundervisning til visse tosprogede elever
- Overgang fra daginstitution til skole
- Overgang i forbindelse med skoleskift
- Overgang fra skole til ungdomsuddannelse
- Skoletransport og buskørsel
- Kommunale tilskud
- Forældrenes tilsynspligt, herunder kommunal udpegning af tilsynsførende.

Pædagogisk psykologisk rådgivning (PPR)

Kommunerne er forpligtet til at tilbyde pædagogisk psykologisk rådgivning (PPR) i forbindelse med afgørelser om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. PPR er ansvarlig for at rådgive kommuner og skoler, når de skal træffe afgørelser om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, og når der skal tilrettelægges undervisning for elever med særlige behov.

I mange kommuner varetager PPR derudover flere andre og mere varierede opgaver i forhold til børn og unge mellem 0 og 18 år. PPR samarbejder med kommunernes dagtilbud og skoler om at skabe læring, udvikling og trivsel for alle børn og unge i inkluderende fællesskaber og læringsmiljøer og varetager opgaver i forlængelse af opgaverne i dagtilbud og grundskolen i snitfladen mellem undervisning, social-/familieområdet og sundhedsområdet.

Folkeskolelovgivningen indeholder ikke bestemmelser om den nærmere organisering af den pædagogiske psykologiske rådgivning.

Kommunen skal yde vederlagsfri pædagogisk psykologisk rådgivning for alle kommunens grundskoleelever

Hvis et barn eller en ung er indskrevet på en privat- eller friskole og har brug for pædagogisk psykologisk rådgivning, skal den kommunale forvaltning yde rådgivningen uden at kræve betaling for den. Kommunen har ansvar for at sikre, at alle kommunens grundskoleelever har adgang til pædagogisk psykologisk rådgivning. Alle elever på privat- og friskoler har ret til pædagogisk psykologisk rådgivning fra den kommune, skolen ligger i, også selvom eleverne bor i en anden kommune.

Skoleledelsen har ansvar for at indstille en elev til pædagogisk psykologisk vurdering (PPV)

Det er skolelederens ansvar at indstille en elev på en privat- eller friskole til en pædagogisk psykologisk vurdering (PPV), hvis det vurderes, at eleven har behov for special

Vidste du, at...

Elever på en privat- eller friskole kan få adgang til Ordblindetesten via UNI-Login. Hvis skolelederen vurderer, at elevens læsevanskeligheder kan skyldes ordblindhed hos eleven, og privat- eller friskolen har en uddannet læsevejleder eller en lærer med tilsvarende kompetencer, kan skolen selv teste elever med Børne- og Undervisningsministeriets Ordblindetest. Testen skal vedlægges, når der ansøges om it-hjælpemidler til en ordblind elev.

Hvis privat- eller friskolen ikke har en lærer med kompetencer til at teste elever, har skolen mulighed for at indgå aftale med skolekommunen om at udrede eleven for ordblindhed. Dette kan kommunen gøre ved fx at stille en læsekonsulent fra PPR til rådighed til at udføre testen eller henvise eleven til at tage Ordblindetesten på en anden skole.

Privat- og friskoler er ikke forpligtet til selv at have en læsevejleder. Hvis en elev er testet med Ordblindetesten på en tidligere skole, kan den nye skole se resultatet af Ordblindetesten, når eleven bliver optaget på skolen. Resultatet af testen følger eleven op gennem uddannelsessystemet.

pædagogisk bistand. En indstilling afgives som regel af skolens leder, men kan også foretages af forældrene eller af eleven selv.

En pædagogisk psykologisk vurdering skal så vidt muligt foretages i tæt samarbejde med forældre og den pågældende elev. Hvis forældrene modsætter sig iværksættelse af PPV, kan skolelederen indstille uden forældrenes samtykke, hvis ledelsen finder det absolut påkrævet, at elevens behov for specialpædagogisk bistand skal vurderes.

Tre trin for at iværksætte specialpædagogisk bistand

Henvisning til specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand sker på grundlag af en skriftlig pædagogisk psykologisk vurdering. Denne vil som oftest være udarbejdet af kommunens PPR-funktion. PPV'en iværksettes efter pædagogisk psykologisk rådgivning i samråd med eleven og forældrene.

Iværksættelse af specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand forudsætter som hovedregel et forløb på tre trin:

1.

Elevens sag indstilles til kommunens PPR. Det er skolens leder, der indstiller eleven. Klasselæreren, den kommunale sundhedstjeneste, forældrene eller eleven selv kan også indstille til PPR. Dette gøres gennem skolens leder. Indstillingen skal indeholde en beskrivelse af årsagen til, at barnets behov for specialpædagogisk bistand ønskes vurderet. Derudover skal indstillingen indeholde en beskrivelse af, hvilken støtte eleven allerede har modtaget.

2.

Dernæst udføres en PPV. Denne udføres af kommunens PPR. Formålet med vurderingen er at undersøge elevens faglige, personlige og sociale potentialer og færdigheder. Igennem PPV'en bliver det muligt for PPR at rådgive skolen, eleven og forældrene og understøtte elevens fortsatte undervisning i relation til elevens særlige behov og forudsætninger.

3.

Endelig skal det besluttes, om der skal igangsættes specialpædagogisk bistand. Denne beslutning skal træffes på baggrund af PPV'en. Derudover skal forældrene involveres, og de skal oplyses om beslutningen af enten skolelederen (hvis der er tale om tilbud på elevens egen skole) eller kommunen (hvis der er tale om henvisningstilbud uden for elevens egen skole).

Se desuden afsnittet om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, personlig assistance og hjælpemidler for at finde mere information om området.

LOVE OG REGLER, I bør kende til om PPR

Bekendtgørelse af lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 3, stk. 4 § 3.

Skolekommunen skal yde vederlagsfri pædagogisk psykologisk rådgivning.

Bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand

Lovgivningsgrundlaget for PPR-området findes i bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. Det fremgår af § 26 i *Bekendtgørelse om tilskud til friskoler og private grundskoler m.v.*, at reglerne for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til elever på privat- og friskoler følger ovenstående bekendtgørelse med de modifikationer, der følger af folkeskolens styrelsesforhold.

Specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, støtte og hjælpemidler

Privat- og friskoler skal give specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, supplerende undervisning og anden faglig støtte, som ikke kan understøttes alene ved brug af undervisningsdifferentiering og holddannelse, samt yde personlig assistance til elever, der har brug for den nævnte støtte.

Specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand på privat- og friskoler følger bekendtgørelse for folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand med de modifikationer, der følger af, at privat- og friskoler ikke er omfattet af folkeskolens styrelsesregler.

Specialpædagogisk indsats kræver en pædagogisk psykologisk vurdering (PPV)

Før en specialpædagogisk indsats kan iværksættes, skal den pågældende elev indstilles til en pædagogisk psykologisk vurdering (PPV). Vurderingen foretages af kommunens PPR (se afsnit om PPR). På baggrund af PPV'en vurderes det, om eleven har behov for specialpædagogisk bistand og i så fald hvilken. Herefter vil en eventuel indsats kunne iværksættes.

Indsatsen vurderes og vælges ud fra det konkrete barns situation og behov. Privat- og friskoler kan få tilskud fra Styrelsen for Undervisning og Kvalitet til elever, der har behov for støtte i den almene undervisning, i mindst ni undervisningstimer ugentlig. Hvis privat- og friskoler har elever med behov for støtte i den almene undervisning under ni undervisningstimer ugentligt, skal skolen sørge for at give eleverne denne støtte. Specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand gives fortrinsvist i den almene klasse. Det udelukker dog ikke, at der på nogle privat- og friskoler undervises i klasser eller på hold, hvor der er mange eller måske udelukkende elever med specialundervisningsbehov. Privat- og friskoler træffer selv beslutning om klasse- og holddannelse. Hvis det vurderes, at eleven skal have støtte i den almene klasse, skal det vægtes, om eleven kan have gavn af undervisningen og kan deltage aktivt i det sociale fællesskab i den almene klasse.

Det er muligt for privat- og friskoler at søge om tilskud til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand samt tilskud til personlig assistance og hjælpemidler. Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) administrerer tildelingen af tilskud. Kommunen (PPR) og privat- og fri-

skoler samarbejder om at få afsendt ansøgning om tilskud. Privat- og friskoler kan henvise elever til specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand på en anden privat- eller friskole eller i folkeskolen, hvis skolen ikke selv kan tilbyde den relevante støtte.

Skolekommunen eller elevens bopælskommune kan yde tilskud til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.

Kommunerne har forskellige procedurer ved overgang til specialskole

Når et barn visiteres fra en privat- eller friskole til en specialskole, herunder en kommunal specialskole eller en privat- eller friskole med specialundervisningsprofil, har kommunerne forskellige procedurer. Udredning og overflytning kan foregå på forskellig vis, når skolen og PPR har vurderet, at barnet skal gå på specialskole. Derfor er det væsentligt, at både kommuner og privat- og friskoler er særligt opmærksomme på og er i dialog om de procedurer, der omgiver en sådan overflytning, så det sikres, at barnets proces gøres så smidig som muligt. Det kan fx gøres via samarbejds møder og/eller procedurebeskrivelser, der nøje beskriver og angiver baggrunden for praksis i den enkelte kommune.

Husk, når I ansøger om tilskud til hjælpemidler

- Der skal vedlægges en udtalelse fra pædagogisk psykologisk rådgivning i skolekommunen.
- Ved hjælpemidler til svagsynede eller blinde elever kan udtalelsen fra pædagogisk psykologisk rådgivning erstattes af en udtalelse fra en synsfaglig person med viden om kompenserende hjælpemidler i undervisningssammenhæng, fx en synskonsulent.
- Ved hjælpemidler til elever med læse-stavevanskeligheder kan udtalelsen fra pædagogisk psykologisk rådgivning erstattes af Ordblinde-testen fra Børne- og Undervisningsministeriet.

Husk, når I ansøger om personlig assistance

- Der skal vedlægges dokumentation for behovet om personlig assistance i form af udtalelse fra pædagogisk psykologisk rådgivning i skolekommunen eller fra anden sagkyndig person.
- Der skal vedlægges en udtalelse fra skolen, der redegør for, hvordan den personlige assistance tænkes anvendt.

Vidste du, at...

Der er ikke lovhjemmel til at oprette en privat- eller friskole som en specialskole. Dog er det muligt for privat- og friskoler at have en særlig specialundervisningsprofil.

Det er Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, der står for certificering af privat- og friskoler med en særlig specialundervisningsprofil.

Husk, når I indberetter specialundervisningsaktivitet

- For at få tilskud til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand skal skolen opfylde tre betingelser:
- Eleven har behov for og modtager støtte i mindst ni undervisningstimer ugentligt (svarende til 12 lektioner på 45 minutter).
- Skolen har en aktuel skriftlig udtalelse fra pædagogisk psykologisk rådgivning (PPR) i skolens kommune om, at elevens støttebehov er på mindst ni ugentlige undervisningstimer. For de tyske mindretalsskoler kan udtalelsen fra PPR erstattes af en udtalelse fra Deutscher Schul- und Sprachverein (DSSV).
- Skolen har en skriftlig plan for indsatsen for eleven.

PPR-udtalelsen og den skriftlige plan skal ikke indsendes til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet. Planen opbevarer skolen, så en revisor kan tjekke aktivitetsindberetningen. Skolen skal til enhver tid kunne fremvise dokumentationen, hvis der bliver gennemført tilsyn på området.

LOVE OG REGLER, I bør kende til om specialundervisning

*Bekendtgørelse af lov om friskoler og private grundskoler m.v.
§ 3, stk. 1, nr. 1 og 2, og stk. 2.*

§ 3. En fri grundskole skal efter regler, der fastsættes af børne- og undervisningsministeren,

- 1) give specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til elever i medfør af § 3, stk. 2, 2. pkt., i lov om folkeskolen, jf. dog stk. 2,
- 2) tilbyde supplerende undervisning eller anden faglig støtte til en elev, der har brug for støtte, og som ikke kan understøttes alene ved brug af undervisningsdifferentiering og holddannelse, med henblik på elevens inklusion i den almindelige undervisning, jf. § 3 a, 1. pkt., i lov om folkeskolen,

Stk. 2. Skolen kan henvise elever til specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand på en anden fri grundskole eller i folkeskolen.

*Bekendtgørelse af lov om friskoler og private grundskoler m.v.
§ 11, pkt. 1, 2 og 4*

§ 11. Af driftstilskudsbevillingen, jf. § 10, fastsættes på finansloven:

- 1) Et særligt tilskud
  - a) til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, jf. § 3, stk. 1, nr. 1,
  - b) til personlig assistance, jf. § 3, stk. 1, nr. 3, og
  - c) til hjælpemidler til elever i tilfælde, hvor der er et særligt behov herfor.
- 2) Et særligt tilskud til ekstraudgifter til befordring af elever med svære handicap.
- 4) Et særligt tilskud til supplerende undervisning eller anden faglig støtte til en elev, der har brug for støtte, og som ikke kan understøttes alene ved brug af undervisningsdifferentiering og holddannelse, med henblik på elevens inklusion i den almindelige undervisning, jf. § 3, stk. 1, nr. 2.

Bekendtgørelse om tilskud til friskoler og private grundskoler m.v. § 12, stk. 2-3

Stk. 2. Til ansøgning om tilskud til personlig assistance vedlægges dokumentation for behovet for personlig assistance i form af udtalelse fra pædagogisk psykologisk rådgivning i skolekommunen eller fra anden faglig sagkyndig person. Desuden vedlægges der en udtalelse fra skolen, der redegør nærmere for, hvordan den personlige assistance

tænkes anvendt.

Stk. 3. Til ansøgning om tilskud til hjælpemidler vedlægges en udtalelse fra pædagogisk psykologisk rådgivning i skolekommunen. Ved ansøgning om tilskud til hjælpemidler til svagsynede eller blinde elever kan udtalelsen fra pædagogisk psykologisk rådgivning erstattes af en udtalelse fra en synsfaglig person med viden om kompenserende hjælpemidler i undervisningssammenhæng, fx en synskonsulent. Ved ansøgning om tilskud til hjælpemidler til elever med læse-stavevanskeligheder kan udtalelsen fra pædagogisk psykologisk rådgivning erstattes af ordblindetesten fra Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling.

*Bekendtgørelse af lov om friskoler og private grundskoler m.v.
§ 23, nr. 3*

§ 23. Kommunalbestyrelsen i skolekommunen eller elevers bopælskommune, jf. § 25, kan yde følgende tilskud:

- 3) Tilskud til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand samt til særlig støtteundervisning i dansk af tosprogede elever

Bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand

Her kan du læse om reglerne for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. Det fremgår af § 26 i *Bekendtgørelse om tilskud til friskoler og private grundskoler m.v.*, at reglerne for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til elever på frie grundskoler følger ovenstående bekendtgørelse med de modifikationer, der følger af folkeskolens styrelsesforhold.

*Bekendtgørelse af lov om friskoler og private grundskoler m.v.
§ 11 b, stk. 3*

Stk. 3. Til skoler, der har en særlig specialundervisningsprofil, ydes der herudover et særskilt tilskud til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter § 11, stk. 1, nr. 1, litra a, når skolen opfylder følgende betingelser:

- 1) Det er offentliggjort på skolens hjemmeside, at skolen har en særlig specialundervisningsprofil.
- 2) Skolen har i gennemsnit pr. 5. september de 3 forudgående år før finansåret haft mindst 13 elever, der opfylder betingelserne i stk. 2.
- 3) Skolen opfylder særlige krav fastsat af børne- og undervisningsministeren til kvalitetssikring af skolens specialundervisning, jf. stk. 8.

Bekendtgørelse om certificering af frie grundskoler, der har en særlig specialundervisningsprofil

Her kan du læse om reglerne for certificering af privat- og friskoler med specialundervisningsprofil

SSP-samarbejde

SSP står for Skole, Socialforvaltning og Politi. Samarbejdet mellem de tre aktører kaldes SSP-samarbejdet og eksisterer i de fleste danske kommuner. SSP-samarbejdet arbejder med kriminalpræventive indsatser og har til formål at forebygge børn og unge i at begå kriminalitet. Derudover søger SSP-samarbejdet at forebygge brugen af rusmidler blandt børn og unge.

Samarbejdet vil typisk være kommunens udgangspunkt for al kriminalitetsforebyggende arbejde blandt børn og unge. Mens skole, sociale myndigheder og politi er de centrale aktører i samarbejdet, vil samarbejdet som oftest også inkludere andre aktører som fx klubber, jobcentre, den kommunale ungeindsats, idrætsorganisationer, boligforeninger m.v.

De fleste kommuner har ansat en eller flere SSP-konsulenter, som står for koordinering af samarbejdet. For at skabe sammenhæng i den kriminalitetsforebyggende indsats anbefaler Det Kriminalpræventive Råd, at den enkelte kommune involverer SSP-konsulenter både på det politiske niveau, det ledelsesmæssige niveau og på det udførelsepraksisniveau.

Kommunen og en privat- eller friskole kan vælge at indgå samarbejde om SSP

Kommunen kan vælge at inkludere privat- og friskoler i det SSP-samarbejde, der er etableret omkring de kommunale folkeskoler. I sådanne tilfælde kan privat- og friskoler i kommunen vælge, om og i hvilket omfang de ønsker at indgå i et SSP-samarbejde. Det aftales lokalt mellem den kommunale forvaltning og privat- eller friskolen, hvad samarbejdet indebærer, og hvilke forpligtelser hhv. privat- eller friskolen og den kommunale forvaltning har i SSP-samarbejdet.

De fleste indsatser iværksættes gennem kommunens SSP-konsulenter

I de fleste kommuner vil en indsats i relation til kriminalitetsforebyggende arbejde kunne iværksættes gennem kommunens SSP-konsulenter. Indsatser kan variere meget, men kan fx være foredrag på skolerne om konsekvenserne ved kriminalitet, brug af rusmidler eller lignende. SSP-medarbejdere kan også inddrages i tværfaglige møder i kommunen vedrørende sager om enkelte elever, der vækker bekymring eller ved mere overordnede problemer i kommunen, fx øget brug af rusmidler blandt unge.

LOVE OG REGLER, I bør kende til om SSP

Bekendtgørelse af lov om social service § 146

§ 146. Kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med de forhold, hvorunder børn og unge under 18 år samt vordende forældre i kommunen lever.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen fører sit tilsyn efter stk. 1 på en sådan måde, at kommunen så tidligt som muligt kan få kendskab til tilfælde, hvor der må antages at være behov for særlig støtte til et barn eller en ung under 18 år, eller hvor det må antages, at der kan opstå et behov for særlig støtte til et barn umiddelbart efter fødslen.

Bekendtgørelse af lov om rettens pleje § 115

§ 115. Politiet kan videregive oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold til andre myndigheder, hvis videregivelsen må anses for nødvendig af hensyn til

- 1) det kriminalitetsforebyggende samarbejde (SSP-samarbejdet)
- 2) politiets samarbejde med de sociale myndigheder og social- og behandlingspsykiatrien som led i indsatsen over for socialt udsatte personer (PSP-samarbejdet) eller

- 3) samarbejdet mellem kriminalforsorgen, de sociale myndigheder og politiet (KSP-samarbejdet) som led i indsatsen over for
  - a) dømte, der løslades fra institutioner under kriminalforsorgen,
  - b) dømte under 18 år, der løslades fra institutioner m.v. uden for kriminalforsorgen, hvor de er anbragt i henhold til § 78, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v., og
  - c) personer, der løslades fra varetægtsfængsling eller anden frihedsberøvende foranstaltning efter kapitel 70, hvis de skønnes at være radikaliserede eller i risiko for at blive det.

Stk. 2. I samme omfang som nævnt i stk. 1 kan en myndighed videregive oplysninger om enkeltpersoner til politiet og andre myndigheder, der indgår i de former for samarbejde, som er nævnt i stk. 1.

Oplysningerne må i forbindelse med de nævnte former for samarbejde ikke videregives med henblik på efterforskning af straffesager.

Stk. 3. Inddrages selvejende institutioner, der løser opgaver for det offentlige inden for social-, undervisnings- og beskæftigelsesområdet eller social- og behandlingspsykiatrien, i de former for samarbejde, som er nævnt i stk. 1, kan der i samme omfang som nævnt i stk. 1 og 2 udveksles oplysninger mellem myndighederne og institutionerne.

Stk. 4. De myndigheder og institutioner, der indgår i de former for samarbejde, som er nævnt i stk. 1, er ikke forpligtet til at videregive oplysninger efter stk. 1-3.

Underretningspligt

Alle almindelige borgere har underretningspligt, hvilket betyder, at man ved bekymring for et barn eller en ungs trivsel som udgangspunkt skal underrette barnet eller den unges kommune om bekymringen. Alle borgere har på denne måde pligt til at reagere, hvis man får mistanke om, at et barn eller en ung udsættes for vanrøgt eller nedværdigende behandling fra forældres eller andre opdragers side, eller hvis barnet eller den unge lever under forhold, der bringer barnet eller den unges sundhed eller udvikling i fare.

Alle fagpersoner med kontakt til børn og unge, herunder ansatte på privat- og friskoler, har en skærpet underretningspligt i forhold til de børn og unge, vedkommende arbejder med. Det betyder, at man som ansat på en privat- eller friskole er forpligtet til at underrette kommunen, hvis man har grund til at antage eller har kendskab til, at et barn eller en ung mistrives og har behov for særlig støtte.

Den skærpede underretningspligt er personlig, og det er den enkelte fagpersons personlige ansvar at foretage en underretning. Det er som hovedregel god praksis at inddrage skolens leder i underretningen, så underretningen sker i et samarbejde mellem fagpersonen og skolens leder, men underretningspligten opfyldes ikke ved blot at opfordre nærmeste leder til at informere kommunen.

Ansatte på privat- og friskoler har skærpet underretningspligt over for kommunen

Ansatte ved privat- og friskoler og andre fagpersoner, som er i kontakt med elever fra privat- og friskoler, har derudover skærpet underretningspligt, som betyder, at de har pligt til at reagere alene på baggrund af forhold, der giver formodning om, at et barn eller ung under 18 år:

- Har behov for særlig støtte.
- Har været udsat for overgreb.

Derudover kan skolefravær give anledning til at overveje, om et barn eller ung har brug for særlig støtte, og om der i den forbindelse skal foretages en underretning.

Med særlig støtte sigtes primært til støtte efter servicelovens kapitel 11 om særlig støtte til børn og unge. Det er således først, når barnet eller den unge antages at have et behov for særlig støtte efter servicelovens regler, at underretningspligten indtræder, dvs. i de tilfælde, hvor alment systemets redskaber ikke er tilstrækkelige. Hvis der er tale om vold og overgreb, skal der altid underrettes.

Følgende regler gælder også på tværs af folkeskole og privat- og friskoler:

- Den, der underretter, er ikke part i sagen.
- Kommunen skal senest seks hverdage efter modtagelse af en underretning sende en kvittering for modtagelsen af underretningen.
- Medmindre særlige forhold gør sig gældende, skal kommunen som udgangspunkt orientere fagpersoner, der har underrettet, om, hvorvidt der igangsættes en børnefaglig undersøgelse eller foranstaltninger for barnet eller den unge.
- Hvis oplysninger om, hvilken hjælp/støtte der er sat i værk for barnet, har væsentlig betydning for den støtte, som underretter kan yde barnet, kan kommunen oplyse dette.

Underretningen skal ske til elevens bopælskommune

Underretningen skal indgives til den kommunale forvaltning i barnets bopælskommune. Hvis man er i tvivl om barnets bopælskommune, er det altid bedre at underrette 'den forkerte' kommune eller to kommuner, end ikke at underrette.

Kommunen har 24 timer til at vurdere, hvorvidt barnet eller den unges sundhed eller udvikling er i fare, og om der på baggrund af dette skal iværksættes akutte foranstaltninger.

Underretningen kan også gives direkte til Ankestyrelsen. Det kan fx ske i tilfælde, hvor personen, der underretter, oplever, at der i kommunen ikke iværksættes tilstrækkelige foranstaltninger for at hjælpe barnet eller den unge.

Vidste du, at...

Børne- og Undervisningsministeriet i oktober 2020 udgav "Vejledning om underretningspligten - til ansatte på fri- og privatskoler, efterskoler og frie fagskoler." Vejledningen er rettet til alle ledere og ansatte på fri- og privatskoler, efterskoler og frie fagskoler, og den omhandler den skærpede underretningspligt, tegn på mistrivsel som omsorgssvigt, overgreb, radikaliserings og æresrelaterede konflikter – alle tegn, som ansatte på frie skoler skal reagere på. Vejledningen omhandler også samarbejdet med forældre, kommunen og andre myndigheder.

Link til [vejledning om underretningspligten - til ansatte på fri- og privatskoler, efterskoler og frie fagskoler \(pdf\)](#)

Underretningspligt går forud for tavshedspligt

Bestyrelse, ledere og ansatte ved privat- og friskoler er normalvis omfattet af tavshedspligt. Det betyder, at du som ansat ved privat- og friskoler har pligt til ikke at udnytte, videregive eller viderefortælle fortrolige oplysninger om børn, unge og deres familier, som du er blevet bekendt med gennem dit arbejde.

Det er dog muligt at lempe tavshedspligten, når udvekslingen af oplysninger er nødvendig som led i det tidlige eller forebyggende samarbejde om børn og unge, der mistrives, eller hvis det er nødvendigt for det kriminalitetsforebyggende samarbejde. Underretningspligten går altid forud

for tavshedspligten. Som ansat på en privat- eller friskole skal du derfor altid underrette, hvis du er bekymret for, at et barn ikke trives og kan have behov for særlig støtte. Du tilsidesætter dermed ikke din tavshedspligt ved at underrette kommunen om et barns private forhold. På samme måde forhindrer databeskyttelsesloven eller databeskyttelsesforordningen heller ikke ansatte på privat- og friskoler i at overholde deres underretningspligt over for kommunen.

Tavshedspligt over for forældre afhænger af hensynet til barnet

Er der tale om en person under 18 år, har ansatte på privat- og friskoler som udgangspunkt ikke tavshedspligt i forhold til forældrene. Tavshedspligt over for forældrene kan imidlertid være nødvendig, hvis det er afgørende af hensyn til barnets forhold. Det kan fx være tilfældet, hvis videregivelse af fortrolige oplysninger til forældrene kan give anledning til alvorlige konflikter mellem barnet og forældrene.

Endelig skal ansatte på privat- og friskoler være opmærksomme på, at der er en række tilfælde, hvor skolen ikke har pligt til at drøfte en eventuel underretning til kommunen med forældrene. Det gælder i tilfælde, hvor en mistanke om overgreb retter sig mod barnets eller den unges forældre, eller hvor der er mistanke om en æresrelateret konflikt, fx tvangsægteskab, genopdragelsesrejser eller social kontrol.

LOVE OG REGLER, I bør kende til om underretningspligt

Bekendtgørelse af lov om social service § 153, nr. 1, 2 og 4

§ 153. Personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, skal underrette kommunalbestyrelsen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage,

- 1) at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte,
- 2) at et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte på grund af de vordende forældres forhold,
- 4) at et barn eller en ung under 18 år har været udsat for overgreb.

Bekendtgørelse af lov om social service § 154

§ 154. Den, der får kendskab til, at et barn eller en ung under 18 år fra forældres eller andre opdrageres side udsættes for vanrøgt eller nedværdigende behandling eller lever under forhold, der bringer dets sundhed eller udvikling i fare, har pligt til at underrette kommunen.

Bekendtgørelse af lov om social service kapitel 11

Dette kapitel af serviceloven handler om særlig støtte til børn og unge.

Bekendtgørelse af lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 5, stk. 10

Stk. 10. Bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet og kapitel 8 om tavshedspligt m.v. gælder for bestyrelsen, lederen og andre ansatte ved skolen samt de tilsynsførende, der er nævnt i § 9 a, stk. 1.

Bekendtgørelse om underretningspligt over for kommunen efter lov om social service § 1, stk. 1, nr. 2 og stk. 2

Følgende personer har underretningspligt over for kommunen efter stk. 2:

- 2) Ansatte ved frie grundskoler og frie kostskoler

Stk. 2. Underretningspligten foreligger, når personerne under udøvelsen af deres erhverv får kendskab til eller grund til at antage,

- 1) at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte efter servicelovens kapitel 11,
- 2) at et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte efter servicelovens kapitel 11 på grund af de vordende forældres forhold, eller
- 3) at et barn eller en ung under 18 år har været udsat for vold eller andre overgreb.

Anbringelse uden for hjemmet

Kommunen kan anbringe et barn eller ung uden for hjemmet, hvis det vurderes, at barnet har brug for særlig støtte. Anbringelse uden for hjemmet betyder, at barnet ikke længere skal bo hos forældre eller anden primær omsorgsgiver. En anbringelse er en indgribende foranstaltning, der sker på baggrund af en børnefaglig undersøgelse. Anbringelsen kan ske både med eller uden forældrenes samtykke.

Kommunen skal tage stilling til barnets skolegang, når de vælger anbringelsessted

Når et barn anbringes uden for hjemmet, skal kommunen tage stilling til barnets eller den unges skolegang, når den skal vælge anbringelsesstedet. Det er kommunens ansvar at overveje barnets skolegang og indtænke den i anbringelsesprocessen.

Hvis anbringelsesstedet ligger i en anden kommune, bliver denne kommune til barnets bopælskommune og dermed overgår ansvaret for barnets skolegang til denne kommune. Den anbringende kommune skal dog huske at informere den nye bopælskommune om barnets skolegang.

Vidste du, at...

En privat- eller friskole med kostafdeling kan anvendes som anbringelsessted uden for hjemmet for børn og unge, hvis skolen er godkendt til det. Ophold på privat- og friskoler med kostafdeling kan også iværksættes som en forebyggende foranstaltning. I sådanne tilfælde skal skolen ikke nødvendigvis være godkendt som anbringelsessted, men skal kunne give den støtte, som barnet eller den unge har brug for.

LOVE OG REGLER, I bør kende til om anbringelse uden for hjemmet

*Bekendtgørelse af lov om social service § 66,
stk. 1, nr. 8*

§ 66. Anbringelsessteder for børn og unge
kan være:

8) Pladser på efterskoler, frie fagskoler og frie
grundskoler med kostafdeling.

Bekendtgørelse af lov om social service § 68 b, stk. 1
§ 68 b. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse
om valg af konkret anbringelsessted i overensstem-
melse med handleplanen, jf. § 140, eller forbed-
ringsforløbet, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse
af ungdomskriminalitet. Samtidig med valg af an-
bringelsessted skal der tages stilling til barnets eller
den unges skolegang. Er anbringelsesstedet belig-
gende i en anden kommune end barnets eller den
unges opholdskommune, har opholdskommunen
pligt til at underrette den stedlige kommune forud
for anbringelsen.

Modersmålsundervisning

Modersmålsundervisning skal i visse tilfælde tilbydes til tosprogede børn i Danmark, hvis børnene er fra et hjem, hvor der fortrinsvist tales et andet sprog end dansk.

Privat- og friskoler kan selv tilbyde modersmålsundervisning

Hvis privat- og friskoler ikke selv tilbyder undervisning i modersmålet, skal de henvise elever til modersmålsundervisning, som tilbydes til folkeskoleelever.

En privat- eller friskole kan alene henvise elever til modersmålsundervisning i folkeskolen i de tilfælde, hvor kommunen er forpligtet til at tilbyde modersmålsundervisning. Kommunen har pligt til at tilbyde undervisningspligtige børn, som forsørges af en person, der er bosiddende i Danmark og er statsborger i en anden EU- medlemsstat eller i en stat, der er omfattet af EØS-aftalen (Island, Norge, og Liechtenstein), undervisning i den pågældende stats officielle sprog. Forpligtigelsen gælder desuden for børn, hvor færøsk eller grønlandsk benyttes som talesprog i hjemmet.

I tilfælde, hvor ovenstående parametre gør sig gældende, er det et krav til kommunen, at den skal tilbyde modersmålsundervisning, hvis der i kommunen er minimum 12 elever, der skal have undervisning i samme sprog, og kommunen har mulighed for at tilknytte en lærer med de rette kompetencer.

Hvis det ikke er muligt for kommunen at tilknytte en lærer med de rette kompetencer, skal kommunen henvise til en nabokommune, som udbyder undervisning i modersmålet.

Privat- og friskoler kan søge tilskud til støtteundervisning i dansk

Det er muligt for privat- og friskoler at ansøge kommunen om tilskud til støtteundervisning i dansk.

Ifølge kapitel 4 i friskoleloven kan privat- og friskoler også søge tilskud til støtteundervisning i dansk hos Fordelingssekretariatet for Friskoler og Private Grundskoler. Ansøgningen om tilskud skal sendes til Fordelingssekretariatet inden den 1. oktober.

Der ansøges om tilskud for de elever, der er indmeldt på privat- og friskoler, pr. 5. september i det pågældende år,

og som er tilskudsberettigede og tosprogede elever, som har behov for støtteundervisning. For elever, der indmeldes efter 5. september, kan der ansøges om tilskud efterfølgende.

LOVE OG REGLER, I bør kende til vedrørende modersmålsundervisning

Bekendtgørelse af lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 3, stk. 3

Skolen henviser tosprogede elever til den undervisning i deres modersmål, som skal etableres for folkeskolens elever, medmindre skolen selv tilbyder denne undervisning.

Bekendtgørelse af lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 23, nr. 3

§ 23. Kommunalbestyrelsen i skolekommunen eller elevens bopælskommune, jf. § 25, kan yde følgende tilskud:

3) Tilskud til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand samt til særlig støtteundervisning i dansk af tosprogede elever

Bekendtgørelse af folkeskolens modersmålsundervisning § 1

Kommunalbestyrelsen skal tilbyde undervisningspligtige børn, som forsørges af en i Danmark bosiddende person, der er statsborger i en anden medlemsstat i Den Europæiske Union eller i en stat, der er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, undervisning i den pågældende stats officielle sprog, jf. dog § 3, stk. 1, 2. pkt.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal endvidere tilbyde undervisningspligtige børn, i hvis hjem færøsk eller grønlandsk benyttes som talesprog, undervisning i færøsk henholdsvis grønlandsk, jf. dog § 3, stk. 1, 2. pkt.

Særlige tilbud om grundskoleundervisning til visse tosprogede elever

Privat- og friskoler kan optage elever i et særligt tilbud om grundskoleundervisning for tosprogede elever i den undervisningspligtige alder. Det særlige tilbud gives, når elevens bopælskommune vurderer, at eleven har et væsentligt behov for sprogstøtte i form af undervisning i dansk som andetsprog, og at det er pædagogisk påkrævet for eleven at deltage i tilbuddet. I et sådant tilbud optager privat- og friskoler også elever, der er henvist efter folkeskolelovens § 22, stk. 1, nr. 3, jf. stk. 4.

Hvis en skole – det gælder både privat- og friskoler og folkeskoler – vurderer, at en elev har brug for en særlig indsats, skal skolen rette henvendelse til PPR (se afsnit om PPR). Det er PPR, der foretager en vurdering af, hvilken type indsats eleven har brug for. Hvis PPR vurderer, at eleven vil have gavn af støtteundervisning i dansk, kan privat- eller friskolen oprette et tilbud, hvor de udbyder grundskoleundervisning for tosprogede elever.

Privat- og friskoler kan søge midler gennem kommunen

Privat- og friskoler og kommunen indgår overenskomst om rammerne for at optage elever i tilbuddet om støtteundervisning i dansk og om kommunens tilskud til privat- eller friskolens udgifter i forbindelse med tilbuddet. Privat- og friskoler skal føre et særskilt regnskab for tilbuddet, som dog er en del af skolens samlede regnskab.

Skolens udgifter ved særlige tilbud om grundskoleundervisning til tosprogede elever skal dækkes fuldt ud af kommunale tilskud eller andre indtægter bortset fra statslige tilskud efter kapitel 4 i friskoleloven og forældrebetaling. Det indebærer, at de særlige tilbud om grundskoleundervisning til tosprogede elever skal finansieres fuldt ud ved de kommunale tilskud og andre indtægter. Der må ikke opkræves forældrebetaling af forældre til børn, der deltager i undervisning i tilbuddene. Skolen skal føre et særskilt regnskab for indtægter og udgifter for de særlige tilbud. Regnskabet skal være en del af skolens samlede regnskab.

LOVE OG REGLER,

I bør kende til vedrørende særlige tilbud om grundskoleundervisning til visse tosprogede elever

Bekendtgørelse af lov om friskoler og private grundskoler m.v. §§ 36 g – 36 h

§ 36 g. En fri grundskole kan optage elever i et særligt tilbud om grundskoleundervisning for tosprogede elever i den undervisningspligtige alder. I sådan et tilbud optager skolen tillige elever, der er henvist efter folkeskolelovens § 22, stk. 1, nr. 3, jf. stk. 4, og som er omfattet af stk. 2.

Stk. 2. Skolen giver tilbud efter stk. 1 til elever, når elevens bopælskommune vurderer, at eleven har et ikke uvæsentligt behov for sprogstøtte i form af undervisning i dansk som andetsprog, og at det er pædagogisk påkrævet for eleven at deltage i tilbud efter stk. 1.

Stk. 3. En elevs deltagelse i et tilbud efter stk. 1 ophører, når elevens bopælskommune vurderer, at eleven kan deltage i almindelig grundskoleundervisning, dog senest efter 2 års forløb.

§ 36 h. Skolen og kommunalbestyrelsen indgår overenskomst om rammer for optagelse af elever med bopæl i kommunen i tilbud efter § 36 g og om kommunens tilskud til dækning af skolens udgifter hermed.

Stk. 2. Skolens udgifter ved tilbud efter § 36 g dækkes af kommunale tilskud eller andre indtægter bortset fra statslige tilskud efter kapitel 4 og forældrebetaling. Skolen fører et særskilt regnskab for ordningen. Dette er en del af skolens samlede regnskab, jf. § 24.

Bekendtgørelse af lov om folkeskolen m.v. § 22, stk. 1, nr. 3, og stk. 4

§ 22. En kommunalbestyrelse kan efter overenskomst med en anden kommune eller den pågældende skole, jf. nr. 2-6, henvise elever til undervisning, jf. § 20, stk. 1 og 2, i en anmeldt fri grundskole.

Stk. 4. Henvielse til de i stk. 1, nr. 3-6, nævnte skoler af børn og unge kan kun ske med forældrenes samtykke, jf. § 54, medmindre henvielsen sker i henhold til stk. 5.

Barnets sundhed og helbred

Det er en pligt for alle kommuner at tilbyde gratis sundhedsvejledning til alle børn og unge uanset skoleform. For børn og unge i den undervisningspligtige alder tilbydes to forebyggende helbredsundersøgelser ved læge eller sundhedsplejerske. Desuden skal alle børn og unge under 18 år tilbydes gratis forebyggende og behandlende tandpleje i den kommune, hvor de er bosat.

Det er kommunen, der har ansvar for, at alle børn og unge under 18 med bopæl i kommunen bliver tilbudt denne gratis sundhedsvejledning og tandpleje.

Det er op til kommunen, hvordan indsatsen koordineres. I nogle kommuner opfyldes forpligtelsen om sundhedsvejledning og forebyggende helbredsundersøgelser fx ved, at en sundhedsplejerske er fysisk til stede på privat- og friskoler 2-4 gange om måneden.

Kommunen skal tilbyde børn med særlige behov en udvidet indsats. En udvidet indsats kan bestå af øget rådgivning eller yderligere forebyggende undersøgelser ved læge eller sundhedsplejerske.

LOVE OG REGLER, I bør kende til om barnets sundhed og helbred

Bekendtgørelse af sundhedsloven § 121

Kommunalbestyrelsen tilbyder alle børn og unge vederlagsfri sundhedsvejledning, bistand samt funktionsundersøgelse ved en sundhedsplejerske indtil undervisningspligtens ophør.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen tilbyder alle børn og unge i den undervisningspligtige alder to vederlagsfri forebyggende helbredsundersøgelser ved en læge eller sundhedsplejerske.

Bekendtgørelse af sundhedsloven § 122

Kommunalbestyrelsen skal vederlagsfrit tilbyde alle børn og unge med særlige behov en øget indsats indtil undervisningspligtens ophør, herunder øget rådgivning samt yderligere forebyggende undersøgelser ved sundhedsplejerske eller læge.

Bekendtgørelse af sundhedsloven § 127

Kommunalbestyrelsen tilbyder alle børn og unge under 18 år med bopæl i kommunen vederlagsfri forebyggende og behandlende tandpleje.

Bekendtgørelse af lov om social service § 49 a, stk. 1 - 3

§ 49 a. Skole, skolefritidsordning, sygeplejersker, sundhedsplejersker, læger, tandlæger og tandplejere ansat i den kommunale sundhedstjeneste, dagtilbud, fritidshjem, Familieretshuset og myndigheder, der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge, kan indbyrdes udveksle oplysninger om rent private forhold vedrørende et barns eller en ungs persons personlige og familiemæssige omstændigheder, hvis udvekslingen må anses for nødvendig som led i det tidlige eller forebyggende samarbejde om udsatte børn og unge.

Stk. 2. Udveksling af oplysninger efter stk. 1 til brug for en eventuel sag, jf. kapitel 11 og 12, om et konkret barn eller en ung kan ske én gang ved et møde. I særlige tilfælde kan der ske en udveksling af oplysninger mellem de myndigheder og institutioner, der er nævnt i stk. 1, ved et opfølgende møde.

Stk. 3. Selvejende eller private institutioner, private klinikker eller friskoler, som løser opgaver for de myndigheder, der er nævnt i stk. 1, kan indbyrdes og med de myndigheder og institutioner, der er nævnt i stk. 1, udveksle oplysninger i samme omfang som nævnt i stk. 1.

Privat- og friskolers forpligtelser i forhold til videregivelse af oplysninger om undervisningspligtige elever

Privat- og friskoler er forpligtede til at reagere over for en elevs udeblivelse fra undervisning eller udmeldelse af skolen. I sådanne tilfælde skal privat- og friskoler dele relevant information med kommunen.

Udeblivelse

Det er ledelsen på den enkelte privat- eller friskole, der har ansvar for at påse, at de undervisningspligtige elever deltager i undervisningen. Hvis en elev udebliver fra undervisningen, kan privat- eller friskolens ledelse forlange, at forældrene giver skolen skriftlig oplysning om grunden til elevens udeblivelse.

Skolelederen skal skride ind, hvis en elevs fravær er bekymrende højt, eller hvor der kan herske tvivl om, hvorvidt eleven opfylder undervisningspligten – dvs. modtager undervisning, der står mål med kravene i folkeskolen.

Sygdom

Sygdom er en lovlig udeblivelsesgrund fra undervisningen. Hvis udeblivelsen skyldes, at eleven har været syg i mere end to uger, kan privat- eller friskolens ledelse forlange at se en gyldig lægeattest. Det er derudover privat- og friskolens ansvar at sørge for undervisning af elever, der gennem længere tid på grund af sygdom eller af hensyn til deres sundhed eller velfærd ikke kan undervises i skolen.

Udmeldelse

Skolen skal snarest muligt oplyse elevens bopælskommune, hvis en undervisningspligtig elev udmeldes af skolen i løbet af skoleåret.

Manglende opfyldelse af undervisningspligten

Hvis en elev ikke opfylder undervisningspligten, skal skolens leder indberette det til kommunen i elevens bopælskommune.

Vær påpasselig med personoplysninger

Det vil i forbindelse med videregivelse af oplysninger om en elevs manglende opfyldelse af undervisningspligten eller udmeldelse af skolen være nødvendigt at udveksle personoplysninger om eleven mellem privat- og friskoler og de kommunale forvaltninger. Det er vigtigt, at der kun

udveksles de oplysninger, der er nødvendige og relevante i forhold til en elevs manglende opfyldelse af undervisningspligten eller udmeldelse af skolen. Udvekslingen skal ske inden for de gældende regler om behandling af persondata. Særligt med hensyn til videregivelse af oplysninger om en elevs udeblivelse fra undervisningen eller manglende opfyldelse af undervisningspligten skal skolen være opmærksom på, at der er retlige forpligtelser, der påhviler skolen, hvor der ikke kræves samtykke ved sådan videregivelse af personoplysninger fra den unge eller, for unge under 18 år, forældremyndighedsindehaveren.

Vær i øvrigt opmærksom på, at der stilles en række krav til privat- og friskoler, som registrerer, opbevarer og behandler personoplysninger, herunder om oplysningspligt overfor den registrerede. Du kan læse mere om disse krav i databeskyttelsesloven og databeskyttelsesforordningen.

Vidste du, at...

De frie skoleforeninger har udarbejdet en vejledning til privat- og friskoler, herunder efterskoler og højskoler, om beskyttelse af persondata. Find vejledningen på www.friskoler.dk

Husk årlig oversigt til kommunerne

Privat- og friskoler skal hvert år sende elevernes bopælskommuner en oversigt over alle børn i kommunen, som pr. 5. september det pågældende år er tilmeldt deres privat- eller friskole. Derudover skal de oplyse, om børnene samtidig er tilmeldt fritidsordning ved privat- og friskolerne. Oversigten skal indeholde elevernes personnumre, og hvorvidt de er undervisningspligtige.

LOVE OG REGLER, I bør kende til om privat- og friskolers forpligtelser i forhold til videregivelse af oplysninger om undervisnings- pligtige elever

*Bekendtgørelse af lov om friskoler og private grundskoler
m.v. § 3, stk. 1, nr. 4*

§ 3. En fri grundskole skal efter regler, der fastsættes af børne- og undervisningsministeren,

4) sørge for undervisning af elever, der gennem længere tid på grund af sygdom eller af hensyn til deres sundhed eller velfærd ikke kan undervises i skolen.

*Bekendtgørelse af lov om friskoler og private grundskoler m.v.
§ 6, stk. 2.*

Skolens leder påser, at de undervisningspligtige elever deltager i undervisningen, og kan forlange, at forældrene giver skolen skriftlig oplysning om grunden til en elevs udeblivelse fra undervisningen. Skyldes udeblivelsen sygdom af mere end to ugers varighed, kan skolens leder forlange lægeattest. Hvis en elev ikke opfylder undervisningspligten, indberetter skolens leder det til kommunalbestyrelsen i elevens bopælskommune.

*Bekendtgørelse af lov om friskoler og private grundskoler m.v.
§ 37, stk. 1-2*

§ 37. Skolerne skal hvert år sende elevernes bopælskommuner en fortegnelse over alle børn fra kommunen, som pr. 5. september er tilmeldt skolen, samt over de elever, der samtidig er tilmeldt en skolefritidsordning ved skolerne. Fortegnelsen skal indeholde oplysning om elevernes personnumre og om, hvorvidt eleverne er undervisningspligtige.

Stk. 2. Udmeldes en undervisningspligtig elev i skoleårets løb, skal skolens leder snarest muligt underrette elevens bopælskommune.

Bekendtgørelse af lov om folkeskole § 32-33

§ 32. Ethvert barn, der bor her i landet, er undervisningspligtigt efter reglerne i §§ 33-35, medmindre det omfattes af bestemmelser om undervisningspligt i anden lovgivning. Det samme gælder børn, der skal opholde sig her i landet i mindst 6 måneder.

§ 33. Undervisningspligten medfører pligt til at deltage i undervisningen i folkeskolens grundskole eller i en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Databeskyttelsesloven § 6, stk. 3

§ 6. Behandling af personoplysninger må finde sted, hvis mindst en af betingelserne i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra a-f, er opfyldt.

Stk. 3. Er barnet under 13 år, er behandling kun lovlig, hvis og i det omfang samtykke gives eller godkendes af indehaveren af forældremyndigheden over barnet.

Databeskyttelsesforordningen

Der henvises i forbindelse med videregivelse af oplysninger om undervisningspligtige elever til følgende artikler og kapitler i Databeskyttelsesforordningen:

Artikel 4, nr. 7 og 8; 5; 24; 25 og 32. Kravene til hhv. dataansvarlig og databehandler.

Artikel 5. Databeskyttelsesforordningens overordnede principper for behandling af personoplysninger, herunder dataminimering.

Artikel 6. Reglerne for behandling af almindelige personoplysninger.

Artikel 7. Betingelser for samtykke.

Artikel 9. Reglerne for behandling af følsomme personoplysninger.

Kapitel 3. De registreredes rettigheder, herunder artikel 13 og 14 om den obligatoriske oplysningspligt ved behandling af personoplysninger og artikel 15 om den registreredes indsigtsret.

Overgang fra daginstitution til skole

Overgangen fra daginstitution til skole er vigtig i samarbejdet mellem privat- og friskoler og den kommunale forvaltning. Her kan fx opstå spørgsmål om overdragelse af information, herunder personoplysninger, fra børnehave til skole, spørgsmål om pasningsgaranti for de elever, der skal starte på en privat- eller friskole, der ikke tilbyder fritidsordning op til skolestart, og/eller spørgsmål om procedurer, når et barns skolegang skal udsættes.

Kommunen har ansvaret for at skabe sammenhæng for barnet i overgangen mellem dagtilbud og skole

For at leve op til kravet i dagtilbudsloven om at skabe sammenhæng i børns liv og kontinuitet i overgangen mellem dagtilbud og skole, er kommunen ansvarlig for at fastsætte retningslinjer for videregivelse af relevante oplysninger i forbindelse med overgangen mellem dagtilbud og skole.

For at skabe den bedste overgang for børnene kan den modtagende privat- eller friskole og den afgivende daginstitution med fordel indgå i et forpligtende samarbejde. Fx kan skolen selv kontakte den pågældende daginstitution og bede om at få overdraget information om eleven. Ligeledes kan daginstitutionen med fordel selv kontakte og indgå samarbejde med den modtagende skole i forhold til fx at overdrage relevante oplysninger. Det kræver forældrenes samtykke, samt at skole og daginstitution er opmærksomme på og følger reglerne for forsvarlig behandling af personoplysninger – læs mere i afsnittet nedenfor.

Relevante oplysninger kan fx indbefatte information fra sprogvurderingstesten. Der skal foretages sprogvurdering af børn i dagtilbud omkring 3-årsalderen, hvis der er en formodning om, at barnet kan have behov for sprogstimulering (tidligere var det obligatorisk for alle børn, men det er det ikke længere). For børn, der ikke går i dagtilbud, skal der gennemføres en sprogvurdering i 3-årsalderen.

Derudover anvender mange kommuner og daginstitutioner forskellige strukturerede og systematiske metoder, fx SMTTE-modellen, til dialoger i forbindelse med overgang fra dagtilbud til skole. Sådanne metoder kan i forbindelse med overgangen give privat- og friskoler et indblik i børnenes sociale, kognitive og motoriske kompetencer.

Vær påpasselig med personoplysninger ved overgang fra daginstitution til skole

Som led i samarbejdet om overgangen mellem daginstitution og skole vil der ofte opstå situationer om håndtering af personoplysninger vedrørende (kommende) elever. Personoplysninger er enhver form for information om en identificeret eller identificerbar fysisk person, fx et navn, et identifikationsnummer, en adresse m.v.

Hvis daginstitutionen, kommunen eller privat- eller friskolen ønsker at behandle personoplysninger, skal det sikres, at det sker til et sagligt og lovligt formål. Ved behandling forstås i denne sammenhæng fx indsamling, registrering, systematisering, opbevaring eller videregivelse.

Ud over formålet skal det også sikres, at der er et hjemmelsgrundlag, et såkaldt retsligt grundlag for behandlingen. Kravet om hjemmelsgrundlag gælder også, hvis en daginstitution skal videregive oplysninger om en kommende elev og elevens forhold til privat- eller friskolen, og når der indmeldes og registreres en ny elev på en privat- eller friskole.

Kravene til hjemmelsgrundlag varierer med karakteren af personoplysningerne. Kravene til behandling af personoplysninger er således mere strikse, hvis de personoplysninger, der skal behandles og/eller videregives, er følsomme personoplysninger i henhold til Databeskyttelsesforordningen. Kravene til hjemmelsgrundlag er omvendt mindre, hvis der er tale om behandling af almindelige personoplysninger.

Der er obligatorisk oplysningspligt over for den person, som privat- eller friskolen behandler personoplysninger om, både når der indsamles oplysninger hos personen selv, eller hvis personoplysningerne er indsamlet på anden vis. Det betyder, at privat- og friskoler skal oplyse eleven og elevens forældre om en række forhold, der knytter sig til behandlingen af personoplysninger.

Findes der ikke et andet hjemmelsgrundlag til at behandle personoplysningerne, kan der anvendes samtykke. Der skal normalvis gives samtykke fra den person, oplysningerne relaterer sig til, ved videregivelse af personoplysninger. Hvis der er tale om en elev under 18 år, er det elevens forældre, der skal give samtykke. Et samtykke kan tilbagekaldes.

Oversigten over mulige behandlingsgrundlag ved såvel almindelige ikke-følsomme personoplysninger som følsomme personoplysninger nævner også samtykke som et muligt behandlingsgrundlag.

Som offentlig myndighed er det dog vigtigt at notere sig, at databeskyttelsesforordningens præambelbetragtning nr. 43 fastslår, at samtykke ikke bør udgøre et gyldigt behandlingsgrundlag ved behandling af personoplysninger, hvis der er en klar skævhed mellem den registrerede og den dataansvarlige – og at dette navnlig gælder, hvis den dataansvarlige er en offentlig myndighed, og det derfor er usandsynligt, at samtykket er givet frivilligt under hensyntagen til alle de omstændigheder, der kendetegner den specifikke situation.

Kommuner bør derfor som udgangspunkt tage afsæt i andre behandlingsgrundlag end samtykke, når de ønsker at behandle, herunder videregive, børns personoplysninger, medmindre behandlingen sker på et område, hvor der gælder særlige regler, som fastsætter krav til behandling af oplysninger med samtykke (som fx i sundhedsloven).

Forældrene har ligeledes en række rettigheder, herunder bl.a. retten til at anmode privat- eller friskolen om indsigt, berigtigelse, sletning eller begrænsning af behandling af personoplysninger, der omhandler forældrene selv og barnet. De har også ret til at gøre indsigelse mod behandlingen, herunder videregivelsen.

Vær i øvrigt opmærksom på, at der stilles en række krav til privat- og friskoler, som registrerer, opbevarer og behandler personoplysninger

Det betyder, at den dataansvarlige part – privat- og friskoler – skal sikre:

1. At personoplysningerne behandles lovligt, rimeligt og gennemsigtigt.
2. At personoplysningerne behandles til det formål, de oprindeligt er tiltænkt.
3. At der ikke behandles flere oplysninger end nødvendigt.
4. At de personoplysninger, der behandles, er korrekte.
5. At de ikke behandles længere end nødvendigt.
6. At personoplysningerne behandles på en sådan måde, at deres integritet og fortrolighed bevares.
7. At ovenstående kan påvises gennem dokumentation.

Det skal desuden sikres, at personoplysningerne er beskyttet med passende tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger, således dataenes fortrolighed, integritet og tilgængelighed bevares.

Det betyder, at der skal foretages en risikovurdering, der kan identificere, hvilket niveau af beskyttelse der er passende. Det gøres gennem teknisk sikkerhed (fx firewalls, kryptering, passwordbeskyttelse på klienter, systemer og dokumenter, privacy-filtre mm.) og organisatorisk sikkerhed (fx politikker, oplæring, instrukser mm.).

Samtidig skal det kunne påvises, at privat- og friskoler har efterlevet databeskyttelsesforordningen. Der skal sikres dokumentation for behandlingen af personoplysningerne.

Vidste du, at...

De frie skoleforeninger har udarbejdet en vejledning til privat- og friskoler, herunder efterskoler og højskoler, til skolerne om beskyttelse af persondata. Find vejledningen på www.friskoler.dk

Udveksling af oplysninger i det forebyggende arbejde

Ved overgange kan der videndeles om private forhold vedrørende et barn eller en ungs personlige og familiemæssige omstændigheder, hvis informationen anses som nødvendig i forhold til det forebyggende og tidlige arbejde om udsatte børn og unge. Udveksling af oplysninger om et konkret barn eller en ung kan ske én gang ved et møde. I særlige tilfælde kan der ske en udveksling af oplysninger mellem de myndigheder og institutioner, der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge, ved et opfølgende møde.

Når et barns skolegang skal udsættes

Kommunen kan efter forældrenes anmodning eller med deres samtykke godkende, at et barns skolegang udsættes til et år efter undervisningspligtens indtræden, når det er begrundet i barnets udvikling. Godkendelsen kan betinges af, at barnet går i børnehave. Der er ikke fra central side fastsat retningslinjer for, hvordan vurderingen skal foretages, og det kan derfor variere fra kommune til kommune, hvordan procedurer for skoleudsættelse er fastlagt.

Kommunen skal tilbyde pasning til kommende elever på privat- og friskoler, der ikke har fritidsordning før skolestart

Det er kommunen, der har ansvar for at tilbyde alderssvarende tilbud under den kommunale forsyning til alle børn i kommunen, herunder elever, der skal starte på en privat- eller friskole, som ikke tilbyder fritidsordning op til skolestart i privat- eller friskolen. Kommunen kan derfor tilbyde, at barnet bliver i den pågældende daginstitution indtil skolestart i privat- eller friskolen.

Privat- og friskoler kan også etablere daginstitutioner, private daginstitutioner og heltidsfritidsordninger til børn, der ikke er begyndt i børnehaveklasse eller i perioden op til start i børnehaveklasse, hvor bopælskommunen begynder overflytning fra kommunale børnehaver til folkeskolens skolefritidsordninger. Perioden kan for det enkelte barn højst løbe fra det tidspunkt, hvor barnets bopælskommune begynder overflytning af barnets kommunale dagtilbud til folkeskolens skolefritidsordninger, og indtil barnet begynder i privat- eller friskolens børnehaveklasse.

Det er skolens bestyrelse, der har den overordnede ledelse af pasningsordningen. I forbindelse med ordningen gælder en række økonomiske regler:

- Kommunen kan yde tilskud til dette. Tilskuddet betales direkte til skolen.
- Forældrebetaling skal sammen med eventuelle kommunale og private tilskud dække alle direkte driftsudgifter ved ordningen.
- Skolen skal føre et særskilt regnskab for ordningen. Regnskabet skal være en del af skolens samlede regnskab.

DEN MATEMATISKE
VØRDN.

IT ER BARE
KOMPOST!

PLUS

MINUS

BRUK

DEL

DEL

DET ER
MATEMATIK!

GRUNNSTRATEGIER

TALTAVERKER

JULEMYSTERIET
PÅ ØKSTAD
SKOLE !!

AMUSED

LOVE OG REGLER, I bør kende i forbindelse med overgang fra daginstitution til skole

*Bekendtgørelse af lov om friskoler og private grundskoler m.v.
§ 36 a og § 36 b, stk. 1, 2 og 4*

§ 36 a. Frie grundskoler kan for børn, der ikke er begyndt i børnehaveklassen, etablere og drive privatinstitutioner og private pasningsordninger efter dagtilbudslovens regler. Den overordnede ledelse af en fri grundskoles privatinstitution eller private pasningsordning påhviler skolens bestyrelse.

Stk. 2. Forældrebetaling, kommunale tilskud og eventuelle private tilskud skal samlet dække alle direkte driftsudgifter til en privatinstitution efter stk. 1, 1. pkt. Forældrebetaling og eventuelle private tilskud skal samlet dække alle direkte driftsudgifter til en privat pasningsordning efter stk. 1, 1. pkt. En fri grundskole, som driver privatinstitution eller privat pasningsordning, skal både lægge særskilt budget og føre særskilt regnskab herfor, og regnskabet skal være en del af skolens samlede regnskab.

§ 36 b. En fri grundskole kan optage børn i en heltidsskolefritidsordning i en periode, inden børnene skal i skolens børnehaveklasse. Perioden kan for det enkelte barn højst løbe fra det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen i barnets bopælskommune begynder overflytning af børn fra barnets kommunale dagtilbud til folkeskolens skolefritidsordninger, og indtil barnet begynder i den frie grundskoles børnehaveklasse. Skolens bestyrelse har den overordnede ledelse af ordningen.

Stk. 2. Skolen indgår aftale med kommunalbestyrelserne i børnenes bopælskommuner om tilskud til ordningen. Tilskuddet betales direkte til skolen. Forældrebetaling skal sammen med eventuelle kommunale og private tilskud dække alle direkte driftsudgifter ved ordningen. Skolen skal føre et særskilt regnskab for ordningen. Regnskabet skal være en del af skolens samlede regnskab.

Stk. 4. Skolen indgår aftale med kommunalbestyrelserne i børnenes bopælskommuner om tilskud til ordningen. Forældrebetaling skal sammen med eventuelle kommunale og private tilskud dække alle direkte driftsudgifter til ordningen. Skolen skal føre et særskilt regnskab for ordningen. Regnskabet skal være en del af skolens samlede regnskab, jf. § 24.

Bekendtgørelse af lov om folkeskolen § 34 stk. 1 og 2

§ 34. Undervisningspligten indtræder den 1. august i det kalenderår, hvor barnet fylder 6 år, og ophører den 31. juli ved afslutningen af undervisningen på 9. klassetrin. Undervisningspligten ophører dog senest den 31. juli i det kalenderår, hvor barnet fylder 17 år eller har afsluttet uddannelse, der er ligestillet med grundskolen, jf. § 33, stk. 2-9.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan efter forældrenes anmodning eller med deres samtykke, jf. § 54, godkende, at et barns undervisning udsættes til et år efter undervisningspligtens indtræden, når det er begrundet i barnets udvikling. Godkendelsen kan betinges af, at barnet optages i en børnehave.

Bekendtgørelse af lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge § 3 a stk. 3, nr. 3

§ 3 a, stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal som led i fastsættelsen af rammer efter stk. 2 og med henblik på at skabe sammenhæng i børns liv og kontinuitet i overgangen mellem tilbud fastsætte retningslinjer om:

- 3) videregivelse af relevante oplysninger ved børns overgange fra sundhedsplejen til dagtilbud og fra dagtilbud til skolefritidsordning eller fritidshjem og skole.

Bekendtgørelse af lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge § 11

Kommunen har ansvaret for, at der gennemføres en sprogvurdering af børn i alderen omkring 3 år, der er optaget i et dagtilbud, hvis der er sproglige, adfærdsmæssige eller andre forhold, der giver formodning om, at barnet kan have behov for sprogstimulering.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at der gennemføres en sprogvurdering af alle børn i alderen omkring 3 år, der ikke er optaget i et dagtilbud, jf. dog stk. 3. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for at gennemføre en sprogvurdering af alle børn i aldersgruppen fra 3 år til barnets skolestart, der ikke er optaget i et dagtilbud, og som ikke har modtaget en sprogvurdering i 3-årsalderen, jf. 1. pkt., eller 2-årsalderen, jf. stk. 4.

Bekendtgørelse af lov om dag-, fritids- og klubtilbud Bekendtgørelse af lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge § 23

§ 23. Alle børn har adgang til at blive optaget i et dagtilbud indtil skolestart, som er det tidspunkt, hvor barnet enten begynder i fritidshjem eller skolefritidsordning (SFO) forud for undervisningsstart, påbegynder hjemmeundervisning eller starter i børnehaveklasse.

Bekendtgørelse af lov om social service § 49 a, stk. 1 - 3

§ 49 a. Skole, skolefritidsordning, sygeplejersker, sundhedsplejersker, læger, tandlæger og tandplejere ansat i den kommunale sundhedstjeneste, dagtilbud, fritidshjem, Familieretshuset og myndigheder, der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge, kan indbyrdes udveksle oplysninger om rent private forhold vedrørende et barns eller en ung persons personlige og familiemæssige omstændigheder, hvis udvekslingen må anses for nødvendig som led i det tidlige eller forebyggende samarbejde om udsatte børn og unge.

Stk. 2. Udveksling af oplysninger efter stk. 1 til brug for en eventuel sag, jf. kapitel 11 og 12, om et konkret barn eller en ung kan ske én gang ved et møde. I særlige tilfælde kan der ske en udveksling af oplysninger mellem de myndigheder og institutioner, der er nævnt i stk. 1, ved et opfølgende møde.

Stk. 3. Selvejende eller private institutioner, private klinikker eller friskoler, som løser opgaver for de myndigheder, der er nævnt i stk. 1, kan indbyrdes og med de myndigheder og institutioner, der er nævnt i stk. 1, udveksle oplysninger i samme omfang som nævnt i stk. 1.

Databeskyttelsesloven § 6, stk. 3

§ 6. Behandling af personoplysninger må finde sted, hvis mindst en af betingelserne i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra a-f, er opfyldt.

Stk. 3. Er barnet under 13 år, er behandling kun lovlig, hvis og i det omfang samtykke gives eller godkendes af indehaveren af forældremyndigheden over barnet.

Databeskyttelsesforordningen

Der henvises i forbindelse med overgang fra daginstitution til skole til følgende artikler og kapitler i Databeskyttelsesforordningen:

Artikel 4, nr. 7 og 8; 5; 24; 25 og 32. Kravene til hhv. dataansvarlig og databehandler.

Artikel 5. Databeskyttelsesforordningens overordnede principper for behandling af personoplysninger, herunder dataminimering.

Artikel 6. Reglerne for behandling af almindelige personoplysninger.

Artikel 7. Betingelser for samtykke.

Artikel 9. Reglerne for behandling af følsomme personoplysninger.

Kapitel 3. De registreredes rettigheder, herunder artikel 13 og 14 om den obligatoriske oplysningspligt ved behandling af personoplysninger og artikel 15 om den registreredes indsigtsret.

Overgange i forbindelse med skoleskift

Overgange mellem skoler kan ske i forbindelse med skoleskift, fx mellem privat- og friskole og folkeskole, mellem privat- og friskoler eller mellem en privat- eller friskole og folkeskole eller anden kommunal grundskole i forbindelse med start i 10. klasse.

I den forbindelse er der en række opmærksomhedspunkter, som privat- og friskoler, kommunale forvaltninger samt evt. modtagende eller afgivende kommunale folkeskoler skal huske på.

Vær opmærksom på personoplysninger ved skoleskift

Som led i samarbejdet om skoleskift vil der ofte opstå situationer om håndtering af personoplysninger vedrørende

elever. Personoplysninger er enhver form for information om en identificeret eller identificerbar fysisk person, fx et navn, et identifikationsnummer, en adresse, m.v.

Hvis skolen ønsker at behandle personoplysninger, skal det sikres, at det sker til et sagligt og lovligt formål. Ved behandling forstås i denne sammenhæng fx indsamling, registrering, systematisering, opbevaring eller videregivelse af personoplysninger. Du kan læse mere om formål i Databeskyttelsesforordningens artikel 5, stk. 1, litra b.

Ud over formålet skal det også sikres, at der er et hjemmelsgrundlag, et såkaldt retsligt grundlag for behandlingen. Kravet om hjemmelsgrundlag gælder også, hvis en skole skal videregive oplysninger om en elev og elevens forhold

Vær i øvrigt opmærksom på, at der stilles en række krav til privat- og friskoler, som registrerer, opbevarer og behandler personoplysninger

Det betyder, at den dataansvarlige part – privat- og friskoler – skal sikre:

1. At personoplysningerne behandles lovligt, rimeligt og gennemsigtigt.
2. At personoplysningerne behandles til det formål, de oprindeligt er tiltænkt.
3. At der ikke behandles flere oplysninger end nødvendigt.
4. At de personoplysninger, der behandles, er korrekte.
5. At de ikke behandles længere end nødvendigt.
6. At personoplysningerne behandles på en sådan måde, at deres integritet og fortrolighed bevares.
7. At ovenstående kan påvises gennem dokumentation.

Det skal ligeledes sikres, at personoplysningerne er beskyttet med passende tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger, således datas fortrolighed, integritet og tilgængelighed bevares. Det betyder, at der skal foretages en risikovurdering, der kan identificere, hvilket niveau af beskyttelse der er passende. Det gøres gennem teknisk sikkerhed (fx firewalls, kryptering, passwordbeskyttelse på klienter, systemer og dokumenter, privacy-filtre mm.) og organisatorisk sikkerhed (fx politikker, oplæring, instrukser mm.)

Sidst men ikke mindst skal efterlevelsen af Databeskyttelsesforordningen kunne påvises. Det betyder, at der skal sikres dokumentation for behandlingen af personoplysningerne.

til en anden skole, og når der indmeldes og registreres en ny elev på en privat- eller friskole.

Kravene til hjemmelsgrundlag varierer med karakteren af personoplysningerne. Kravene til behandling af personoplysninger er således mere strikse, hvis de personoplysninger, der skal behandles og/eller videregives, er følsomme personoplysninger i henhold til Databeskyttelsesforordningen. Kravene til hjemmelsgrundlag er omvendt mindre, hvis der er tale om behandling af almindelige personoplysninger.

Der er obligatorisk oplysningspligt over for den person, som privat- eller friskolen behandler personoplysninger om, både når der indsamles oplysningerne hos personen selv, eller hvis personoplysningerne er indsamlet på anden vis. Det betyder, at privat- og friskoler skal oplyse eleven og elevens forældre om en række forhold, der knytter sig til behandlingen af personoplysninger.

Findes der ikke et andet hjemmelsgrundlag til at behandle personoplysningerne, kan der anvendes samtykke. Der skal normalvis gives samtykke fra den person, oplysningerne relaterer sig til, ved videregivelse af personoplysninger. Hvis der er tale om en elev under 18 år, er det elevens forældre, der skal give samtykket. Samtykket kan tilbagekalles.

Forældre og større børn har desuden en række rettigheder, herunder bl.a. retten til at anmode skolen om indsigt, berigtigelse, sletning eller begrænsning af behandling af personoplysninger, der omhandler forældrene selv eller og barnet. De har også ret til at gøre indsigelse mod behandlingen, herunder videregivelsen.

Vidste du, at...

De frie skoleforeninger har udarbejdet en vejledning til privat- og friskoler, herunder efterskoler og højskoler, om beskyttelse af persondata. Find vejledningen på www.friskoler.dk

Udveksling af oplysninger i det forebyggende arbejde

Ved skoleskift kan der videndeles både fra afgivende og modtagendes skoles side om private forhold vedrørende et barn eller en ungs personlige og familiemæssige omstændigheder, hvis informationen anses som nødvendig i forhold til det forebyggende og tidlige arbejde om udsatte børn og unge. Udveksling af oplysninger om et konkret barn eller en ung kan ske én gang ved et møde. I særlige tilfælde kan der ske en udveksling af oplysninger mellem de myndigheder og institutioner, der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge, ved et opfølgende møde.

LOVE OG REGLER, I bør kende til i forbindelse med skoleskift

*Bekendtgørelse af lov om friskoler og private grundskoler
m.v. § 5, stk. 10*

Stk. 10. Bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet og kapitel 8 om tavshedspligt m.v. gælder for bestyrelsen, lederen og andre ansatte ved skolen samt de tilsynsførende, der er nævnt i § 9 a, stk. 1.

Bekendtgørelse af lov om social service § 49 a, stk. 1 - 3

§ 49 a. Skole, skolefritidsordning, sygeplejersker, sundhedsplejersker, læger, tandlæger og tandplejere ansat i den kommunale sundhedstjeneste, dagtilbud, fritidshjem, Familieretshuset og myndigheder, der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge, kan indbyrdes udveksle oplysninger om rent private forhold vedrørende et barns eller en ung persons personlige og familiemæssige omstændigheder, hvis udvekslingen må anses for nødvendig som led i det tidlige eller forebyggende samarbejde om udsatte børn og unge.

Stk. 2. Udveksling af oplysninger efter stk. 1 til brug for en eventuel sag, jf. kapitel 11 og 12, om et konkret barn eller en ung kan ske én gang ved et møde. I særlige tilfælde kan der ske en udveksling af oplysninger mellem de myndigheder og institutioner, der er nævnt i stk. 1, ved et opfølgende møde.

Stk. 3. Selvejende eller private institutioner, private klinikker eller friskoler, som løser opgaver for de myndigheder, der er nævnt i stk. 1, kan indbyrdes og med de myndigheder og institutioner, der er nævnt i stk. 1, udveksle oplysninger i samme omfang som nævnt i stk. 1.

Bekendtgørelse om elevers fravær fra undervisningen i folkeskolen

Fraværsbekendtgørelsen, som gælder for elever i folkeskolen

Databeskyttelsesloven § 6, stk. 3

§ 6. Behandling af personoplysninger må finde sted, hvis mindst en af betingelserne i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra a-f, er opfyldt.

Stk. 3. Er barnet under 13 år, er behandling kun lovlig, hvis og i det omfang samtykke gives eller godkendes af indehaveren af forældremyndigheden over barnet.

Databeskyttelsesforordningen

Der henvises i forbindelse med overgange i forbindelse med skoleskift til følgende artikler og kapitler i Databeskyttelsesforordningen:

Artikel 4, nr. 7 og 8; 5; 24; 25 og 32. Kravene til hhv. dataansvarlig og databehandler.

Artikel 5. Databeskyttelsesforordningens overordnede principper for behandling af personoplysninger, herunder dataminimering.

Artikel 6. Reglerne for behandling af almindelige personoplysninger.

Artikel 7. Betingelser for samtykke.

Artikel 9. Reglerne for behandling af følsomme personoplysninger.

Kapitel 3. De registreredes rettigheder, herunder artikel 13 og 14 om den obligatoriske oplysningspligt ved behandling af personoplysninger og artikel 15 om den registreredes indsigtret.

Overgang fra skole til ungdomsuddannelse

Elever i folkeskolens 7.-10. klasse modtager vejledning om valg af uddannelse og erhverv. Vejledningen skal sikre, at unges valg af uddannelse og erhverv bliver til størst mulig gavn for den enkelte og for samfundet, herunder at alle unge gennemfører en erhvervskompetencegivende uddannelse. Elever i folkeskolen skal desuden deltage i introduktionskurser i 8. klasse, mens det er op til ledelsen på privat- og friskoler, hvorvidt og i hvilken udstrækning deres elever skal deltage i introduktionskurser.

Skolen skal vurdere elevernes uddannelsesparathed ud fra elevernes faglige, personlige, sociale og praksisfaglige forudsætninger. Uddannelsesparathedsvurderingen foretages og indberettes af skolen, og den omfatter alle elever i folkeskolen, herunder private- og friskoler. Vurderingsprocessen starter i 8. klasse, og der følges op på vurderingen i 9. og 10. klasse. Uddannelsesparathedsvurderingen skal sikre, at de ikke-uddannelsesparate elever støttes med en skole- og vejledningsindsats frem mod afslutningen af 9. eller 10. klasse.

Tilbud til ikke-uddannelsesparate elever

Elever, der i 8. klasse vurderes ikke-uddannelsesparate til en eller flere kategorier af ungdomsuddannelser, som de ønsker, skal have en målrettet vejlednings- og skoleindsats for at understøtte, at eleven kan blive uddannelsesparat til den ønskede uddannelse ved afslutningen af 9. klasse. For elever, der ikke er uddannelsesparate til den ønskede uddannelse i 9. klasse, og som ønsker at gå i 10. klasse, skal det tilsvarende vurderes, hvad der skal sættes i gang i 10. klasse for at understøtte, at eleven kan blive uddannelsesparat i løbet af 10. klasse.

Eleverne kan derudover tilbydes at deltage i brobygning til ungdomsuddannelserne i 2-10 dage. Det er skolens leder, der i samarbejde med kommunen fastsætter omfanget af brobygningen. Hvis skolens leder i samråd med kommunen vurderer, at det ikke vil gavne elevens mulighed for fortsat uddannelse, kan eleven undtages fra brobygning. Elever i 9. klasse på privat- og friskoler kan også tilbydes brobygning under tilsvarende omstændigheder.

Privat- og friskoler kan tilbyde sine elever vejledning selv eller gennem den kommunale ungeindsats

Kommunen har ansvaret for at forestå vejledningen gennem den kommunale ungeindsats.

En privat- eller friskole kan tilbyde sine elever vejledning om valg af ungdomsuddannelse og erhverv. Det kan gøres via kommunens ungeindsats. Skolen kan også vælge at forestå vejledningen selv. I sådanne tilfælde har skolens leder ansvaret.

Privat- og friskoler bestemmer selv i, hvilket omfang eleverne deltager i introduktionskurser i 8. klasse og brobygning i 9. og 10. klasse. Skolen arbejder sammen med kommunen om koordinering og tilrettelæggelse af disse forløb.

Kommunen skal imødekomme et ønske om vejledning fra privat- og friskoler

Hvis en privat- eller friskole ønsker, at eleverne skal modtage vejledning om valg af ungdomsuddannelse og erhverv samt introduktionskurser i 8. klasse og brobygning i 9. og 10. klasse, kan skolen anmode kommunen om vejledning og deltagelse i kurser og brobygning. Kommunen, hvor skolen har adresse, skal imødekomme en anmodning fra en privat- eller friskole og sørge for vejledning til skolens elever fra og med 7. klasse. Kommunen skal indgå en aftale med skolen om vejledning af skolens elever og deltagelse i kurser og brobygning. Indsatsen koordineres i samarbejde mellem kommunen og privat- eller friskolen.

Kommunen har mulighed for at lave forskellige 'vejledningspakker' for at leve op til forpligtelsen om at yde vejledning til en privat- eller friskoles elever om valg af ungdomsuddannelse og erhverv. Vejledningen kan dække over flere forskellige aktiviteter såsom individuel vejledning, kollektiv vejledning, undervisningsforløb, proces om uddannelsesparathedsvurdering m.v. Der er ikke fastsat nærmere bestemmelser om de specifikke vejledningsaktiviteter.

Kommunen er ansvarlig for den unges uddannelsesplan

Det er kommunens ungeindsats, der er ansvarlig for den unges uddannelsesplan, uanset hvilken skole/skoletype

eleven går i. Det er særligt relevant i tilfælde af, at den unge ikke påbegynder en ungdomsuddannelse eller anden aktivitet efter grundskolens afslutning, eller i tilfælde af, at den unge falder fra en uddannelse.

Alle unge skal ved udgangen af grundskolens 9. klasse have en uddannelsesplan. Indtil den unge er fyldt 25 år og har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse eller har fast tilknytning til arbejdsmarkedet, skal uddannelsesplanen revideres, når det er påkrævet. Dette skal gøres for at støtte den unge i at tilrettelægge et realistisk forløb, der forankrer den unge i uddannelse eller job.

Det skal uddannelsesplanen, og det må den indeholde

Det er forskelligt, hvad uddannelsesplanen skal indeholde, idet det afhænger af den unges konkrete situation, behov, ønsker og prioriteringer.

Uddannelsesplanen er et centralt værktøj i den kommunale ungeindsats og skal understøtte et realistisk og sammenhængende forløb for den unge med udgangspunkt i den unges behov. Derfor skal den også være fleksibel, så den kan justeres i takt med, at den unge får nye erfaringer, ønsker og behov.

Se også vejledningen
"Bliv skarp på uddannelsesplanen"

Indsamling af oplysninger til uddannelsesplanen

Til udarbejdelse af og opfølgning på den enkelte unges uddannelsesplan skal kommunen, uddannelsesinstitutioner og andre myndigheder, der beskæftiger sig med uddannelses- og arbejdsmarkedsrettede forhold, elektronisk

indberette oplysninger på individniveau om den unges uddannelses- og beskæftigelsesmæssige status til det fælles datagrundlag (Ungedatabasen) i Styrelsen for It og Læring.

Det fælles datagrundlag må kun omfatte oplysninger på individniveau om unge op til 25 år, der er nødvendige for tilrettelæggelsen af den kommunale ungeindsats efter den uddannelses- og arbejdsmarkedsrettede lovgivning.

Videregivelse af oplysninger fra uddannelsesplanen

Oplysninger kan kun videregives til:

- Kommunerne, hvis oplysningerne er relevante for den kommunale ungeindsats og en arbejdsmarkedsrettet indsats.
- Uddannelsesinstitutionen, hvor den unge er elev eller kursist, hvis den pågældende har givet samtykke. Hvis eleven er under 18 år, skal der indhentes samtykke fra forældremyndighedsindehaveren. Oplysninger om uddannelsespålæg, risiko for frafald eller afbrud og om den unges kontaktperson i forhold til den kommunale ungeindsats kan dog videregives uden samtykke til brug for institutionens opgavevaretagelse i forhold til den unge. Oplysning om den unges afslutning eller afbrydelse af en forberedende grunduddannelse kan ligeledes videregives uden samtykke til brug for institutionens dokumentation for udløsning af udslusningstaxameter.

Vidste du, at...

De frie skoleforeninger har udarbejdet en vejledning til privat- og friskoler, herunder efterskoler og højskoler, om beskyttelse af persondata. Find vejledningen på www.friskoler.dk

LOVE OG REGLER, I bør kende til om overgang til ungdomsuddannelse

*Bekendtgørelse af lov om friskoler og private grundskoler m.v.
§ 3, stk. 5*

Stk. 5. Skolen kan tilbyde sine elever vejledning om valg af ungdomsuddannelse og erhverv. Vejledning af elever fra og med 7. klasse eller tilsvarende kan gives efter § 4, stk. 1, i lov om kommunal indsats for unge under 25 år.

Bekendtgørelse af lov om kommunal indsats for unge under 25 år § 2 j, stk. 5, nr. 2

§ 2, stk. 5. Kommunalbestyrelsens funktioner og opgavevaretagelse vedrørende den kommunale ungeindsats omfatter bl.a.:

2) Opgaver og funktioner vedrørende uddannelses- og erhvervsvejledning i grundskolen og 10. klasse,

herunder introduktionskurser i 8. klasse, uddannelsesparathedsvurderinger og brobygning samt udarbejdelse af en plan for tilrettelæggelsen af vejledningen i 8. og 9. klasse om valg af ungdomsuddannelse, jf. kapitel 2 og 2 a

Bekendtgørelse af lov om kommunal indsats for unge under 25 år § 2 j, stk. 6

Stk. 6. Kommunalbestyrelsens opgaver efter stk. 5, nr. 2, omfatter ud over folkeskoler tillige friskoler, private grundskoler, efterskoler, frie fagskoler og folkehøjskoler, der ligger i kommunen

Bekendtgørelse af lov om kommunal indsats for unge under 25 år, kap. 1 b

Her kan du læse mere om udarbejdelse, indhold og revidering af uddannelsesplanen.

Bekendtgørelse af lov om kommunal indsats for unge under 25 år § 2 l

§ 2 l. Kommunalbestyrelsen udpeger en gennemgående kontaktperson til unge, når det vurderes, at den unge af personlige eller sociale årsager har behov for støtte fra flere enheder i kommunen. Kontaktpersonen har til opgave at følge og støtte den unge frem mod fastholdelse på en ungdomsuddannelse eller i beskæftigelse.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens udpegning af kontaktpersoner kan foretages blandt de medarbejdere, der allerede er ansat i kommunen, eller der kan udpeges personer med tilknytning til f.eks. forberedende grunduddannelse eller andre personer, som opfylder de kompetencekrav, som kommunalbestyrelsen har fastsat.

Stk. 3. En kontaktperson til unge efter stk. 1 og 2 kan tildeles unge fra grundskolens 8. klassetrin.

Stk. 4. Kontaktpersonordningen ophører, når den unge er forankret i en ungdomsuddannelse eller har fast tilknytning til arbejdsmarkedet. Fuldfører den unge ikke sin uddannelse, eller bliver den unge ledig inden det fyldte 25. år, kan kontaktpersonordningen genetableres.

Bekendtgørelse af lov om kommunal indsats for unge under 25 år § 4, stk. 1

§ 4, stk. 1. Kommunalbestyrelsen skal, hvis den anmodes derom af en friskole eller en privat grundskole, der ligger i kommunen, sørge for, at der gives vejledning om valg af ungdomsuddannelse og erhverv til skolens elever fra og med 7. klasse eller tilsvarende.

Bekendtgørelse af lov om kommunal indsats for unge under 25 år kap. 4 b

Kapitel 4 b. Her er fastsat bestemmelser om det fælles datagrundlag for unges uddannelse og beskæftigelse samt bestemmelser om, hvad det fælles grundlag må omfatte og om videregivelse af oplysninger fra datagrundlaget.

Bekendtgørelse nr. 1015 af 4. oktober 2019 om introduktionskurser og brobygning til ungdomsuddannelserne § 1, stk. 2

§ 1, stk. 2. Elever i folkeskolen og den kommunale ungdomsskoles heltidsundervisning skal deltage i introduktionskurser i 8. klasse. For elever i frie grundskoler (friskoler

og private grundskoler) og efterskoler og frie fagskoler bestemmer skolen, i hvilken udstrækning eleverne skal deltage i introduktionskurser.

Bekendtgørelse nr. 1015 af 4. oktober 2019 om introduktionskurser og brobygning til ungdomsuddannelserne § 5, stk. 1

§ 5. Elever i folkeskolen samt i den kommunale ungdomsskoles heltidsundervisning, som i 8. klasse er vurderet ikke-uddannelsesparate, og elever, som er uddannelsesparate, men har behov for afklaring, kan tilbydes at deltage i brobygning til ungdomsuddannelserne i 2-10 dage. Skolens leder fastsætter omfanget af brobygningen i samarbejde med kommunalbestyrelsen. Hvis skolens leder i samråd med kommunalbestyrelsen vurderer, at det ikke vil gavne elevens mulighed for fortsat uddannelse, kan eleven undtages fra brobygning. Brobygning kan under tilsvarende omstændigheder tilbydes elever i 9. klasse på frie grundskoler, efterskoler og frie fagskoler.

Bekendtgørelse nr. 1017 af 4. oktober 2019 om Uddannelsesparathedsvurdering og procedurer ved valg af ungdomsuddannelse

§ 1. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for at forestå vejledningen gennem den kommunale ungeindsats. På skoler, der selv forestår vejledningen, har skolens leder ansvaret.

Bekendtgørelse om vejledning om valg af ungdomsuddannelse og erhverv, kap. 3 og 4

Her kan du læse mere om indholdet af vejledningen samt uddannelsesplanens form og indhold

Databeskyttelsesforordningen

Der henvises i forbindelse med overgange fra grundskole til ungdomsuddannelse til følgende artikler og kapitler i Databeskyttelsesforordningen:

Artikel 4, nr. 7 og 8; 5; 24; 25 og 32. Kravene til hhv. dataansvarlig og databehandler.

Artikel 5. Databeskyttelsesforordningens overordnede principper for behandling af personoplysninger, herunder dataminimering.

Artikel 6. Reglerne for behandling af almindelige personoplysninger.

Artikel 7. Betingelser for samtykke.

Artikel 9. Reglerne for behandling af følsomme personoplysninger.

Kapitel 3. De registreredes rettigheder, herunder artikel 13 og 14 om den obligatoriske oplysningspligt ved behandling af personoplysninger og artikel 15 om den registreredes indsigtsret.

Skoletransport og buskørsel

Privat- og friskoler kan selv bruge midler på befordrings-tilskud til en skolebusrute. Det kan være en fælles ordning, som skolen opretter til sine egne elever samt til elever på andre privat- og friskoler.

Kommunen kan give privat- og friskoler mulighed for at benytte kommunale skolebusser

Har kommunen oprettet befordring for folkeskoleelever med skolebus, kan kommunen beslutte, at elever ved privat- og friskoler kan benytte denne. Kommunen må ikke opkræve betaling for eleverne.

En kommune kan yde gratis buskort til elever på privat- og friskoler på linje med andre elever i kommunen efter kommunalfuldmagtsreglerne. Det afgørende vil være, at der er tale om en ordning i kommunen, som generelt er afgrænset på en måde, så privat- og friskolers elever også kan komme i betragtning dertil på linje med andre borgere i kommunen.

LOVE OG REGLER, I bør kende til om skoletransport og buskørsel

Bekendtgørelse af lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 17, stk. 4-5

Stk. 4. Skolen kan af egne midler yde befordrings-tilskud, herunder til ordninger, der er fælles for skolens elever og andre frie grundskolers elever, f.eks. i form af en busrute.

Stk. 5. En kommunalbestyrelse, der i henhold til § 26 i lov om folkeskolen har etableret befordring for folkeskoleelever med skolebus, kan beslutte, at elever ved frie grundskoler kan benytte den.

Kommunale tilskud

Kommunen kan yde følgende tilskud til privat- og friskoler:

- Tilskud til nedbringelse af skolepenge, herunder nedbringelse af betaling af skolefritidsordninger og for ophold på en kostafdeling. Tilskuddet kan ydes under hensyn til elevernes og forældrenes indtægtsforhold.
- Tilskud til driften af skolefritidsordninger.
- Tilskud til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand samt til særlig støtteundervisning i dansk af tosprogede elever.
- Tilskud til anlægsudgifter eller lignende investeringsudgifter.

Tilskud kan gives som fast tilskud pr. elev for at nedbringe skolepengene. Det gælder nedbringelse af betalingen for skolefritidsordninger og for ophold på kostafdeling eller som et indtægtsbestemt tilskud til nedsættelse af skolepengene. Hvis en kommune vælger at graduere tilskuddet efter indtægt, kan kommunen selv bestemme, hvorledes grænserne for indtægt skal fastsættes. Tilskud til at nedbringe skolepenge må ikke ske for bestemte elever, men skal være generelle tilskud til skolen. Det er også muligt at give enkeltstående tilskud til anlægs- og bygningsforbedringer, der ydes til skolen.

Desuden kan der ydes kommunale tilskud til særlige tilbud om grundskoleundervisning til visse tosprogede elever, frie grundskoler med skoletilbud på visse småøer, dagtilbud, heltidsskolefritidsordninger og klubtilbud.

LOVE OG REGLER, I bør kende til om kommunale tilskud

*Bekendtgørelse af lov om friskoler og private grundskoler
m.v. § 23*

§ 23. Kommunalbestyrelsen i skolekommunen eller elevvers bopælskommune, jf. § 25, kan yde følgende tilskud:

- 1) Tilskud til nedbringelse af skolepenge, herunder til nedbringelse af betaling for skolefritidsordninger og for ophold på en kostafdeling. Tilskuddet kan ydes under hensyn til elevernes og forældrenes indtægtsforhold,
- 2) tilskud til driften af skolefritidsordninger,
- 3) tilskud til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand samt til særlig støtteundervisning i dansk af tosprogede elever og
- 4) tilskud til anlægsudgifter eller lignende investeringsudgifter.

*Bekendtgørelse af lov om friskoler og private grundskoler m.v.
§ 36 a, § 36 b, § 36 g og § 36 h*

§ 36 a. Frie grundskoler kan for børn, der ikke er begyndt i børnehaveklassen, etablere og drive privatinstitutioner og private pasningsordninger efter dagtilbudslovens regler. Den overordnede ledelse af en fri grundskoles privatinstitution eller private pasningsordning påhviler skolens bestyrelse.

Stk. 2. Forældrebetaling, kommunale tilskud og eventuelle private tilskud skal samlet dække alle direkte driftsudgifter til en privatinstitution efter stk. 1, 1. pkt. Forældrebetaling og eventuelle private tilskud skal samlet dække alle direkte driftsudgifter til en privat pasningsordning efter stk. 1, 1. pkt. En fri grundskole, som driver privatinstitution eller privat pasningsordning, skal både lægge særskilt budget og føre særskilt regnskab herfor, og regnskabet skal være en del af skolens samlede regnskab.

§ 36 b. En fri grundskole kan optage børn i en heltidsskolefritidsordning i en periode, inden børnene skal i skolens børnehaveklasse. Perioden kan for det enkelte barn højst løbe fra det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen i barnets bopælskommune begynder overflytning af børn fra barnets kommunale dagtilbud til folkeskolens skolefritidsordninger, og indtil barnet begynder i den frie grundskoles børnehaveklasse. Skolens bestyrelse har den overordnede ledelse af ordningen.

Stk. 2. Skolen indgår aftale med kommunalbestyrelserne i børnenes bopælskommuner om tilskud til ordningen. Tilskuddet betales direkte til skolen. Forældrebetaling skal sammen med eventuelle kommunale og private tilskud dække alle direkte driftsudgifter ved ordningen. Skolen skal føre et særskilt regnskab for ordningen. Regnskabet skal være en del af skolens samlede regnskab.

Stk. 3. Frie grundskoler kan for børn fra 4. klasses trin etablere og drive klubtilbud efter dagtilbudslovens regler. Den overordnede ledelse af en fri grundskoles klubtilbud for børn fra 4. klasses trin påhviler skolens bestyrelse.

Stk. 4. Skolen indgår aftale med kommunalbestyrelserne i børnenes bopælskommuner om tilskud til ordningen. Forældrebetaling skal sammen med eventuelle kommunale og private tilskud dække alle direkte driftsudgifter til ordningen. Skolen skal føre et særskilt regnskab for ordningen. Regnskabet skal være en del af skolens samlede regnskab, jf. § 24.

§ 36 g. En fri grundskole kan optage elever i et særligt tilbud om grundskoleundervisning for tosprogede elever i den undervisningspligtige alder. I sådan et tilbud optager skolen tillige elever, der er henvist efter folkeskolelovens § 22, stk. 1, nr. 3, jf. stk. 4, og som er omfattet af stk. 2.

§ 36 h. Skolen og kommunalbestyrelsen indgår overenskomst om rammer for optagelse af elever med bopæl i kommunen i tilbud efter § 36 g og om kommunens tilskud til dækning af skolens udgifter hermed.

Stk. 2. Skolens udgifter ved tilbud efter § 36 g dækkes af kommunale tilskud eller andre indtægter bortset fra statslige tilskud efter kapitel 4 og forældrebetaling. Skolen fører et særskilt regnskab for ordningen. Dette er en del af skolens samlede regnskab, jf. § 24.

Forældrenes tilsynspligt, herunder kommunal udpegning af tilsynsførende

Forældre til børn i en privat- eller friskole skal føre tilsyn med skolens almindelige virksomhed. Forældrekrederen beslutter selv, hvordan dette tilsyn skal føres på den pågældende skole. Desuden skal forældrekrederen vælge en eller flere tilsynsførende til at føre tilsyn med skolen. Den tilsynsførende skal være certificeret af Børne- og Undervisningsministeriet.

Den tilsynsførende skal føre tilsyn med:

- Elevernes kundskab i dansk, matematik, engelsk, og hvis skolen afholder 9.-klasseprøve i dette fag, historie.
- Skolens samlede undervisningstilbud skal ud fra en helhedsvurdering svare til det, der almindeligvis kræves i folkeskolen (Stå mål med-kravet).
- At skolen forbereder eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre og samtidig udvikler og styrker elevernes demokratiske dannelse og deres kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene (frihed- og folkestyrekravet).
- At undervisningssproget i privat- og friskoler skal være dansk, dog med undtagelse af de skoler, der er godkendt til andet undervisningssprog, herunder de tyske mindretalsskoler samt skoler med international afdeling. Det er børne- og undervisningsministeren, der i særlige tilfælde kan godkende, at undervisningssproget er et andet end dansk.
- Donationer til skolen.

Forældrekrederen kan i stedet for at vælge en tilsynsførende anmode kommunen om at udpege den eller de tilsynsførende. Kommunalt udpegede tilsynsførende skal også være certificerede. De certificerede tilsynsførende fremgår af et register i Tilsynsportalen, som skolerne har adgang til. Listen over alle certificerede tilsynsførende er desuden offentligt tilgængelig på Børne- og Undervisningsministeriets hjemmeside. Forældrekrederen og bestyrelsen kan i stedet beslutte, at tilsynet med skolen skal ske ved selvevaluering efter en model, der er godkendt af Børne- og Undervisningsministeriet.

Statens tilsyn

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet fører et overordnet statsligt tilsyn med, at privat- og friskoler lever op til kravene i lov om friskoler og private skoler. Styrelsen fører – i lighed med det forældrevalgte tilsyn – tilsyn med, at undervisningen står mål med den undervisning, der almindeligvis kræves i folkeskolen, at skolen overholder frihed- og folkestyrekravet i lov om friskoler og private grundskoler, og at undervisningssproget er dansk. Styrelsen fører desuden et økonomisk administrativt tilsyn med skolerne og tilsyn med, at skolerne er uafhængige.

Skærpet tilsyn

Styrelsen kan føre et skærpet tilsyn med en skole ved alvorlige bekymringer om, hvorvidt skolen lever op til frihed- og folkestyrekravet eller stå mål med-kravet. Børne- og undervisningsministeren kan i den forbindelse beslutte, at kommunen skal føre tilsynet eller dele af tilsynet. Dette kan fx bestå i, at kommunen tilvejebringer det faglige og pædagogiske oplysningsgrundlag, observation af undervisning eller faglige test.

LOVE OG REGLER, I bør kende til om tilsynspligt og skærpet tilsyn

Bekendtgørelse af lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 9 b, stk. 1

§ 9 b. Den eller de tilsynsførende, der er nævnt i § 9 a, stk. 1, vælges af forældrekredsen for højst 2 år ad gangen. Forældrekredsen kan dog i stedet anmode kommunalbestyrelsen i skolekommunen om at udpege den eller de tilsynsførende. Skolen skal underrette Børne- og Undervisningsministeriet om, hvem der er valgt eller udpeget til at føre tilsyn.

Bekendtgørelse af lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 9 g

§ 9 g. Børne- og undervisningsministeren kan føre et skærpet tilsyn med en skole. Børne- og undervisningsministeren kan i den forbindelse beslutte, at kommunalbestyrelsen i skolekommunen skal føre dette tilsyn eller dele deraf.

Stk. 2. Som led i et skærpet tilsyn med fokus på, hvorvidt en skole lever op til kravet i § 1, stk. 2, 2. pkt., deltager Børne- og Undervisningsministeriet som observatør ved skolens bestyrelsesmøder og eventuelle generalforsamlinger og forældremøder. Børne- og Undervisningsministeriet kan udpege en observatør til at deltage i de nævnte møder på ministeriets vegne.

Stk. 3. Videregiver børne- og undervisningsministeren til brug for udøvelsen af tilsynet dokumenter, der ifølge lov om offentlighed i forvaltningen eller forvaltningsloven er interne, til en udpeget observatør, mister dokumenterne ikke som følge heraf deres interne karakter. Dokumenter, der er udarbejdet af observatøren og ikke afgivet til udenforstående, anses i henhold til lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven for interne dokumenter, selv om de er videregivet fra observatøren til ministeren, hvis dette sker som led i udøvelsen af tilsynet.

Stk. 4. Børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om skærpet tilsyn, herunder om tilsynsprocessen, og hvilke redskaber der kan anvendes, herunder test.

Bekendtgørelse om Styrelsen for Undervisning og Kvalitets skærpede tilsyn med undervisningen på en fri grundskole § 2, stk. 1 - 2

§ 2. Styrelsen kan beslutte, at kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor skolen er beliggende, skal føre det skærpede tilsyn eller dele heraf, jf. lovens § 9 g, stk. 1, 2. pkt. i henhold til bekendtgørelsen og efter retningslinjer fastlagt af styrelsen.

Stk. 2. Dele af et skærpet tilsyn efter stk. 1 kan bestå i, at kommunalbestyrelsen tilvejebringer det faglige og pædagogiske oplysningsgrundlag, herunder skriftligt materiale fra skolen, observation af undervisning og afholdelse af faglige test.

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

KL

FRISKOLERNE

Danmarks Private Skoler
grundskoler & gymnasier

Foreningen af
Kristne Friskoler

Udover denne vejledning er der også udgivet et inspirationskatalog, der giver indsigt i det gode samarbejde mellem privat- og friskoler og den kommunale forvaltning. Denne vejledning sætter fokus på lovgivning i forhold til samarbejdet mellem privat- og friskoler og den kommunale forvaltning.

Du kan læse mere om samarbejdet mellem privat- og friskoler og den kommunale forvaltning på emu.dk.